

TILDELINGSBREV 2015

FOR

MILJØDIREKTORATET

1.	Innledning	3
2.	Prioriteringer for Miljødirektoratet i 2015	3
3.	Resultatkrav og føringer til Miljødirektoratet fordelt på resultat- og virkemiddelområder 5	
4.	Budsjett og fullmakter	21
	4.1 Tildeling og budsjettforutsetninger	21
	4.1.1 Kap. 1420/4420 Klima, naturmangfold og forurensning.....	22
	4.1.2 Kap. 1425/5578 Vilt- og fisketiltak/Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet	30
	4.1.3 Tildelinger under andre kapitler.....	31
	4.2 Delegering av budsjettmessige fullmakter	34
5.	Rapportering	34
6.	Møteplan	35
7.	Oversikt over etatenes koordineringsansvar	35

1. INNLEDNING

Tildelingsbrevet utgjør sammen med Instruks for virksomhets- og økonomistyring og føringer i [Prop. 1 S \(2014-2015\)](#) og budsjettinnstillingene ([Innst. 9 S](#) og [Innst. 2 S](#) (inkl. [Tillegg 1](#))) en ettårig kontrakt mellom Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet. Instruksen gir oversikt over virksomhetens rolle, myndighet og ansvarsområder, samt angir langsiktige oppgaver på de ulike resultatområdene. Tildelingsbrevet gir de økonomiske rammene for 2015, og en nærmere beskrivelse av nasjonale mål, resultatkrav, føringer og oppdrag som departementet ønsker å framheve spesielt for 2015. Tildelingsbrevet og instruksen er utgangspunktet for etatens rapportering gjennom året.

Departementet ønsker å understreke at for å nå de nasjonale målene som er presentert i Prop. 1 S (2014-2015) kreves bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Dette er politisk fastsatte nasjonale mål som gjelder for alle sektorer. For de ulike målene varierer det hvor stort bidrag til måloppnåelse som forventes av Miljødirektoratet. På noen områder forvalter direktoratet betydelige virkemidler og har hovedansvaret for måloppnåelse, mens på andre områder har direktoratet begrenset med virkemidler, og måloppnåelse er avhengig av innsats fra flere ulike sektormyndigheter.

Etatsstyringsheftet "Prinsipper for etatssyring i miljøforvaltningen" beskriver hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for Klima- og miljødepartementets etatsstyring. Heftet redegjør for retningslinjene for styringsdialogen mellom departementet og etatene, herunder krav til aktørene. Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for styring av all statlig virksomhet.

Sammenlignet med 2014 er antall resultatområder redusert fra 11 til 6, og antall nasjonale mål er også kraftig redusert. De største endringene har skjedd på naturmangfoldområdet. Det vises til Prop. 1 S (2014 – 2015) for nærmere omtale av endringene.

2. PRIORITERINGER FOR MILJØDIREKTORATET I 2015

Klima, miljøgifter og naturmangfold videreføres som de prioriterte hovedområdene for direktoratet. I klimaarbeidet skal direktoratet særlig bidra til å forsterke klimaforliket og forberede klimamøtet i Paris. Videre utvikling av lavutslippsoppdraget, arbeidet med klimatilpassing og videreutvikling av virkemiddelapparatet blir også viktig.

Kutt i Miljødirektoratets driftsbudsjett (kap. 1420 postene 01 og 21) skal gjennomføres uten at det medfører redusert innsats på klimaområdet. Departementet reduserer i stedet forventningene noe på enkelte andre områder som følge av reduksjonene. Dette fremkommer nedenfor.

I arbeidet med å ta vare på naturmangfold skal Miljødirektoratet bidra til at naturforvaltningen videreutvikles, med vekt på effektivitet, forutsigbarhet, tydelig avveining av ulike hensyn og forankring i kunnskap. Arbeidet med vannforvaltning, forvaltning av rovvilt, skogvern og kartlegging av naturtyper og landskapstyper skal prioriteres i 2015. På friluftslivsområdet skal Friluftslivets år 2015 prioriteres. I tillegg er det viktig at direktoratet på kort varsel kan bistå departementet i arbeidet med stortingsmelding om handlingsplan for naturmangfold.

Departementet reduserer forventningene til direktoratets arbeid med kampanjepreget formidling av kunnskap om naturmangfold. Forventningene til utarbeidelse av nye faggrunnlag for prioriterte arter og utvalgte naturtyper blir ytterligere redusert, og det skal ikke settes i gang prosesser for etablering av nye verneområder, med unntak av marine verneområder.

Med bakgrunn i forenklingene som er gjennomført i det faglige arbeidet med forvaltningsplanene for havområdene (jf. revidert mandat av 2013), forventer departementet at det brukes mindre ressurser på dette området. Arbeidet i Faglig forum med faglig grunnlag for oppdatering og revidering av forvaltningsplanene får et lengre tidsperspektiv, og kan reduseres i 2015. Øvrige oppgaver videreføres i tråd med mandatet for Faglig forum.

På forurensningsområdet skal arbeidet med styrking av REACH fortsatt prioriteres. Det blir også en viktig oppgave for direktoratet å vurdere løsninger og virkemidler for å redusere marin forsøpling.

På polarområdet vil Arktisk Råd under amerikansk formannskap kreve økt innsats. Arbeidet med forvaltningsplaner for verneområder på Svalbard skal prioriteres. Ambisjonsnivået i Russland- og Barentssamarbeidet opprettholdes, men departementet vil i samarbeid med direktoratet vurdere effektiviseringsmuligheter.

Miljødirektoratet får delegert følgende oppgave fra 2015:

- Klagemyndigheten for vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyrene delegeres til direktoratet fra 01.01.2015.

Risikoanalyser

I 2014 arbeidet Klima- og miljødepartementet og etatene med et felles system/opplegg for risikoanalyser. Departementet vil også i 2015 ha en tett oppfølging av etatenes risikoanalyser. Etatene skal ta utgangspunkt i sitt etablerte system for risikoanalyser og oppdatere og videreutvikle dette i samsvar med Direktoratet for økonomistyring sin veileder for risikostyring. I foreløpig og endelig årsrapport skal etaten rapportere status på de tiltakene som er iverksatt på bakgrunn av gjennomførte risikoanalyser. Det skal også gis en vurdering av om risikoen har inntruffet og påvirket resultatene.

Omfanget av risikoanalysen og tiltakene skal tilpasses den enkelte etats egenart. Det er etatens ledelse som har ansvaret for at risikoanalysen blir utarbeidet og fulgt opp. Risikoanalysene skal innrapporteres i årsrapporten, og skal følges opp med nødvendige tiltak.

Risikostyring/analyser skal være et formelt punkt på etatsstyringsmøtene både vår og høst, og status for analysene skal dokumenteres og referatføres. Ved behov kan det bli aktuelt at avdelingene følger opp ytterligere utover dette.

3. RESULTATKRAV OG FØRINGER TIL MILJØDIREKTORATET FORDELT PÅ RESULTAT- OG VIRKEMIDDELOMRÅDER

Naturmangfold

Nasjonalt mål 1.1 Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.

Resultatkrav

1. Et første grunnlag for et system for klassifisering av økologisk tilstand i hav og kyst, ferskvann, skog, våtmark, kulturlandskap og åpent lavland, fjell, og polare økosystemer skal foreligge. Departementet vil i samarbeid med direktoratet avklare prioriteringer og fremgangsmåte i arbeidet i 2015.
2. Bidra til at vannforvaltningsplaner som gjennomfører vanddirektivet og vannforskriftens krav kan bli klargjort for vedtak i 2015.
3. Det skal være gjennomført ny kartlegging av natur basert på Naturtyper i Norge.
4. Restaureringstiltak i utvalgte myrområder skal være gjennomført.
5. En nasjonal økosystemutredning skal være gjennomført, og bidrag til den nordiske og regionale europeiske utredning under IPBES skal være gitt, innen 2017 eller de rammene og tidsfrister som følger av arbeidet under IPBES.

Føringer

6. I arbeidet med å ta vare på naturmangfoldet skal det legges større vekt på samfunnsøkonomiske analyser og vurdering av økosystemtjenester.
7. I arbeidet med å forbedre miljøtilstanden i regulerte vassdrag skal det legges større vekt på bruk av naturforvaltningsvilkårene i vannkraftkonsesjoner. I vassdrag der kunnskapsnivået er lavt eller fraværende, skal innsatsen økes med hensyn på å utvikle en effektiv, standardisert og målrettet bruk av naturforvaltningsvilkårene.
8. Direktoratet skal ha særskilt oppmerksomhet på sammenhengene mellom klimaarbeidet og arbeidet med naturmangfold.
9. I forvaltningen av marine områder skal direktoratet styrke kunnskapen om effekter av klimaendringer og havforsuring og miljøkonsekvenser av ny og framtidig næringsvirksomhet i havområdene, slik som mineralutvinning på havbunnen.
10. I arbeidet med de helhetlige forvaltningsplanene for havområdene skal direktoratet gjennom Faglig Forum lede arbeidet med å utvikle et kartbasert arealverktøy.
11. I arbeidet under Konvensjonen om biologisk mangfold skal det legges vekt på arbeidet med mekanismen for landgjennomgang. Departementet vil i samarbeid med Miljødirektoratet fordele oppgaver mellom direktoratet og departementet når det er klart hvilke land som skal vurderes.
12. Det skal legges vekt på en enhetlig og oversiktig begrepsbruk knyttet til kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold.
13. I arbeidet med kartlegging skal direktoratet sørge for at det er et tydelig skille mellom fageksperters vurderinger og hva som er råd om forvaltning.
14. Fra og med 2015 skal Miljødirektoratet lede og være sekretariat for den norske MAB-komiteen i UNESCO-programmet Man and the Biosphere (MAB).

Nasjonalt mål 1.2 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres.

Resultatkrav

15. Tilstanden for truede arter og naturtyper skal, så langt det er mulig med de virkemidlene direktoratet forvalter, være opprettholdt eller forbedret.
16. Tilstanden til bestander av anadrome laksefisk skal, så langt det er mulig med de virkemidlene direktoratet forvalter, være forbedret.
17. Antall ynglinger av rovvilt skal ligge så nær det nasjonale bestandsmålet som mulig.
18. Arbeidet med å bygge laksesperre i Driva skal starte opp i 2015 med sikte på ferdigstilling i 2016.

Føringer

19. I arbeidet med å bekjempe *Gyrodactylus salaris* skal, i tillegg til arbeidet med laksesperre i Driva, førstegangs behandling i Skibotnvasdraget og oppfølging av gyrosituasjonen i Ranavassdraget prioriteres.

Nasjonalt mål 1.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.

Resultatkrav

20. Tilstanden i verneområdene skal, så langt det er mulig med de virkemidlene direktoratet forvalter, være forbedret.
21. Direktoratet skal tilrå nytt skogvern i et omfang som gjør det mulig å utnytte den bevilgningsrammen for 2015.
22. Verneplanprosess i følgende marine områder skal være gjennomført så langt det er mulig:
 - Nordfjorden i Rødøy, Vistenfjorden, Kaldvåg fjorden og Innhavet og Karsøyvær i Nordland
 - Ytre Karsøy, Rystraumen og Rosfjordstraumen i Troms
 - Lopp havet i Finnmark

Føringer

23. I arbeidet med forvaltningsplaner skal verneområder som er, eller er i ferd med å bli, lokalt forvaltet (av nasjonalpark- og verneområdestyrer eller av kommuner), samt Ramsarområder prioriteres.
24. I verneområdeforvaltningen skal hensynet til friluftsliv og nye former for friluftsliv styrkes.

Oppdragsliste 2015 for resultatområde 1 Naturmangfold

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
25. Forslag til etablering av to europeiske villreinregioner.	1. desember
26. Statusoversikt på lokale/regionale gåseplaner og en vurdering av behovet for en ny samlet oppdatering av status for gjess i Norge.	1. oktober
27. Statusoversikt på dagens jaktbare småvilt, herunder dagens utfordringer, behov for videre satsninger, iverksatte tiltak og fremtidige behov for tiltak (forskning, forvaltning, informasjon osv).	1. juli

28. Utredning om bruk av snøscooter for uttransportering av åte, fangstbå og åtebu ved lisensfelling av jerv, bruk av lys på åte ved åtejakt på jerv og fordeler og ulemper ved bruk av bildeovervåking ved tilsyn med fangstbå for jerv.	1. februar
29. Helhetlig oversikt over den totale kunnskapen om rovvilt, hvor det er kunnskapshull og hvordan kunnskapshull kan tettes.	1. oktober
30. Utredning om forventede bestandsmessige konsekvenser av uttak av alle lisensfellingskvoter for jerv.	1. juni
31. På bakgrunn av bestandsutvikling, levere en vurdering og anbefaling knyttet til forvaltning av kongeørn.	1. juni
32. Oversende tilråding vedrørende forskrift om fremmede organismer.	15. februar
33. Utarbeide veiledningsmateriell, søknads- og meldingsystem, samt kontroll- og tilsynsordninger for forskrift om fremmede organismer og et elektronisk søknadssystem for forskriften om utenlandske treslag.	1. september
34. Beskrivelse av samfunnsøkonomiske konsekvenser ut over kostnader for miljøforvaltningen av tiltak i Nasjonal handlingsplan for naturmangfold. Departementet vil presisere oppdraget i dialog med direktoratet.	15. april
35. Tilråding om nytt skogvern inkl. frivillig vern.	1. september
36. Forstudie om hvilket datagrunnlag som bør legges til grunn for klassifisering av økologisk tilstand for hav og kystvann, ferskvann, fjell, våtmark, skog, kulturlandskap og åpent lavland, og polare økosystemer. Forstudien skal inkludere en første skisse til tilnærming for hvilken type områder som bør ha mål om minst god økologisk tilstand innen 2020.	1. mai
37. Forslag til hvordan Naturindeks for ferskvann og kystvann og klassifisering av økologisk tilstand etter vannforskriften kan samkjøres i bedre grad enn i dag, herunder om data fra vann-nett kan tas i bruk i naturindeksen for å hindre forvirring av at det eksisterer to metoder for klassifisering.	1. oktober
38. Utkast til rapport til ESA om vannforvaltningsplaner og forslag til register over beskyttede områder.	31. desember
39. Utkast til rapport til ESA om status og videre planer for overvåking etter vannforskriften.	1. mai
40. Utkast til veileder om virkninger og oppfølging av regionale vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram.	31. desember
41. Veiledningsmateriell for økonomisk aspekter ved vanddirektivet, og forslag om videre arbeid.	31. desember
42. Gjennomføring av høring av endringer i vannforskriften, herunder rettsakter knyttet til prioriterte stoffer, interkalibrering og endringer som følge av endringer i grunnvannsdirektivet, og oversende forslag til departementet.	15. mars
43. Kartlegge og levere rapport om terrengskader ved bruk av ulike typer terrenggående kjøretøy.	1. desember
44. Faglig vurdering av mulige miljøkonsekvenser og andre forvaltningsmessige aspekter, gitt en økt bruk av pumpekraft i norsk vannkraft. Et overordnet forslag til metodikk for å	15. desember

kartlegge potensialet for en eventuell miljøvennlig akseptabel utnyttelse.	
45. Utarbeide et styrket faggrunnlag knyttet til vurdering av ferdselsrelatert slitasje og forstyrrelse på verneverdier i verneområder, på bakgrunn av eksisterende kunnskap fra Norge og utlandet, samt gjennomføring av feltstudie knyttet til norske forhold.	1. juli (litteraturstudie) 1. desember (rapport fra feltstudie)
46. På bakgrunn av føringen om økt vektlegging av friluftslivsinteresser i verneområder og styrket faggrunnlag om ferdsel i verneområder vurdere endring av malene for verneforskriftene.	31. desember
47. Notat som vurderer miljøforvaltningens rolle, utfordringer og virkemidler knyttet til nye marine næringer som utvinning av mineraler og metanhydrater på havbunnen.	1. desember
48. Forslag til mulige pilotprosjekter for god miljøtilstand i Nordsjøen og Skagerrak. Det vil komme eget oppdragsbrev basert på dialog mellom departementet og direktoratet.	1. november
49. Rapport om hvilke tiltak og virkemidler som benyttes for å ivareta hensynet til sjøfugl i de ulike sektorene/næringene. Og rapport fra seminar i miljøforvaltningen om status og utviklingstrekk for sjøfuglbestandene, samt forslag til mulige tiltak for å bedre situasjonen.	1.juni
50. Oversikt over hvordan norske miljømål og indikatorer for havområdene tilsvarer deskriptorene i havstrategidirektivet.	30. april
51. Rapport om status i kunnskap om nåværende tilstand i bunnhabitater på østsiden av Svalbard der snøkrabben fremdeles er lite utbredt.	30. april
52. Forslag til biologiske effektindikatorer for havforsuring i hav og kyst i samarbeid med Norsk Polarinstitutt. Miljødirektoratet skal lede arbeidet. Arbeidet skal sees i sammenheng med relevant internasjonalt arbeid på feltet, spesielt i OSPAR.	1. oktober
53. Forslag til ny hovedregulering i laksefisket fra og med 2016.	31. desember
54. Etter gjennomført offentlig høring av ny CITES-forskrift, levere oppsummering av høringen og utkast til kongelig resolusjon og forskrift.	Etter nærmere avtale med departementet
55. I forbindelse med melding til Stortinget om forvaltning av kongekrabbe, levere beskrivelse og vurdering av kongekrabbens miljøpåvirkning.	I henhold til framdriftsplan fra NFD
56. Forslag til hvordan en forsøksordning med kommunedelplaner for naturmangfold kan gjennomføres.	Etter avtale med departementet
57. Levere forslag til handlingsplan for kalking for perioden 2016-2021.	1. juli
58. Handlingsplan mot stillehavsøsters.	1. oktober
59. Vurdering av fremtidig bruk av kriteriene samfunnsnytte, bærekraft og etikk i saksbehandlingen under genteknologiloven.	1. juni
60. Forslag til posisjoner til møter under CBD og IPBES.	Etter nærmere avtale med departementet

61. Forslag til posisjoner til (COP12) for Ramsarkonvensjonen.	1. mai
62. Program for Trondheimskonferansen i 2016.	31. desember
63. Gjennomgang av eksisterende naturovervåking. Vurdere om det er mulig å sikre bedre samordning og ressursbruk innen dagens rammer, eventuelt omprioritering av ressurser slik at det sikres større representativitet og dekning. Levere forslag til prioriteringer og eventuelt nye behov/omprioriteringer basert på denne gjennomgangen.	31. desember
64. Foreslå mulige temaendekser under Naturindeks for Norge.	15. april
65. Forslag til kommunikasjonsstrategi for lanseringen av Naturindeks for Norge 2015.	15. mai
66. Med utgangspunkt infrastrukturindeksen som er utviklet i tilknytning til landskapskartlegging i Nordland, levere en vurdering av om denne vil kunne brukes som en indikator på arealinngrep, og eventuelt foreslå hvordan denne kan videreutvikles og/eller tas i bruk for å vise utvikling av ulike typer arealinngrep over tid.	1. april
67. Anbefaling om hva som skal være miljøforvaltningens offisielle syn på metodebruk for vurderinger av samla belastning på naturmangfold.	1. april
68. Prosjektbeskrivelse for en nasjonal økosystemutredning som samtidig spiller inn i det nordiske og europeiske samarbeidet under IPBES. Prosjektbeskrivelsen skal synliggjøre hvordan andre sektors kunnskapsmiljøer og direktorater kan involveres.	1. april

Kulturminner og kulturmiljø

Nasjonalt mål 2.1. Tapet av verneverdige kulturminner skal minimeres. Innen 2020 skal det foreligge oversikter over verneverdige kulturminner og kulturmiljøer for hver kommune som grunnlag for å prioritere et utvalg som skal tas vare på.

Føringer

69. Innenfor kulturminnefeltet skal oppfølgingen av verdensarvpolitikken ha særlig prioritet.

Oppdragsliste 2015 for resultatområde 2 Kulturminner og kulturmiljø

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
70. Forslag til hvilke av eiendommene som inngår i Klima- og miljødepartementets landsverneplan som det skal utarbeides forvaltningsplaner for.	1. desember

Friluftsliv

Nasjonalt mål 8.1 Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og ellers i naturen.

Resultatkrav

71. Friluftslivets år 2015 skal bidra til økt friluftslivsaktivitet.
72. Nytt regelverk knyttet til rekreasjonsløyper for snøscootere skal være kjent hos kommunene og andre, og bruken av løypene skal være fulgt opp blant annet gjennom kontroller.

Nasjonalt mål 8.2 Områder av verdi for friluftsliv skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir ivaretatt.

Resultatkrav

73. Et opplæringsssystem om statlig sikring av friluftslivsområder for kommuner og interkommunale friluftsråd skal være etablert.

Føring

74. Direktoratet skal arbeide for å effektivisere den løpende forvaltningen av de sikrede friluftsområdene.

Nasjonalt mål 8.3 Allemannsretten skal holdes i hevd.

Føring

75. Det skal prioriteres ressurser til bidrag til Statens kartverks arbeid med en nasjonal forvaltningsløsning for stier og løyper.

Oppdragsliste 2015 for resultatområde 3 Friluftsliv

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
76. Sluttrapport for prosjektdelen av Miljødirektoratets nærmiljøsatsing. Rapporten må inneholde en plan for formidling av resultatene i satsingen.	31. desember
77. Vurdering av behovet for nødvendig grunnleggende tilrettelegging i de statlig sikrede friluftslivsområdene.	31. desember
78. Kvartalsvise rapporter (inkludert videre planer) for Friluftslivets år 2015.	Kvartalsvis
79. Statusrapportering for prosjektet Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.	31. januar
80. Bistå departementet med innspill til ny stortingsmelding om friluftsliv. Faggrunnlag på utvalgte temaer til stortingsmeldingen.	31. desember 1. april
81. Utarbeide støy-veileder knyttet til snøscooterløyper.	1. januar

82. Faglig tilrådning om behov for eventuelle endringer i vannscooterregelverket på bakgrunn av evaluering fra Vista analyse.	1. mars
83. Faglig tilrådning om hvorvidt reglene for bruk av el-sykler i utmark bør harmoniseres med regler som ellers gjelder for sykling i utmark og eventuelle forslag til regelendringer, samt faglig tilrådning og eventuelt forslag om lovbestemmelse som åpner for at kommunene kan fastsette traseer for cat-skiing (beltebilbasert skikjøring).	15. mars

Nasjonalt mål 4.1: Utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø skal kontinuerlig reduseres, med intensjon om å stanse utslippene innen 2020.
 Nasjonalt mål 4.2: Risiko for utslipp og bruk av kjemikalier som er årsak til skade på helse og miljø skal minimeres.

Føring

84. Fremme forslag om styrket europeisk regulering av PFOA.

Nasjonalt mål 4.7: Veksten i mengde avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten.
 Nasjonalt mål 4.8: Det blir tatt sikte på at mengden avfall til gjenvinning skal være om lag 80 prosent, basert på at mengden avfall til gjenvinning skal økes i tråd med det som er et samfunnsøkonomisk og miljømessig fornuftig nivå
 Nasjonalt mål 4.9: Farlig avfall skal tas forsvarlig hånd om og enten gå til gjenvinning eller være sikret god nok nasjonal behandlingsskapitet.

Føringer

85. Handlingsplan under OSPAR for reduksjon av marin forurensning skal følges opp.
 86. Miljødirektoratet skal bistå departementet med å sikre at norske interesser og synspunkter ivaretas i EUs revisjon av avfallsregelverket. Særlig gjelder dette hvordan avfallsmål utformes og koblingen miljøgifter/materialgjenvinning.

Nasjonalt mål 4.11: Døgnmiddelkonsentrasjonen av svevestøv (PM₁₀) skal ikke overskride 50 µg/m³ mer enn 7 dager pr. år.
 Nasjonalt mål 4.12: Timemiddelkonsentrasjonen av nitrogendioksid (NO₂) skal ikke overskride 150 µg/m³ mer enn 8 timer pr. år.

Resultatkrav

87. Kommuner med overskridelser av grenseverdiene skal ha fått tett veiledning av direktoratet, jf. ESAs sak om Norges overholdelse av forpliktelsene etter luftkvalitetsdirektivet.

Føring

88. I arbeidet med å sikre god lokal luftkvalitet skal Miljødirektoratet prioritere ESAs sak om Norges overholdelse av forpliktelsene etter luftkvalitetsdirektivet og Riksrevisjonens arbeid og funn i den kommende forvaltningsrevisjonen *Myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet*.

Oppdragsliste 2015 for resultatområde 4 Forurensning

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
89. Vurdering av hvordan direktoratet kan bidra til økt miljøfaglig vurdering av mulig miljøfarlige legemidler.	1. oktober
90. Rapport om oppfølgingen av direktoratets redegjørelse av 1. september 2014 om forvaltningspraksis ved behandling av søknader om tillatelse til leteboring.	1. mars
91. Vurdering av hvordan hensynet til marint miljø best kan ivaretas i kravstillingen til petroleumssektoren i årene som kommer.	1. juli
92. Forslag til produsentansvarsordning for fritidsbåter. Levere statusrapport. (oppdrag gitt november 2013).	1. november
93. Forslag om nasjonale og internasjonale tiltak mot forurensning av mikroplast, jf også vedtaket fra UNEA 2014.	1. mai 2016
94. Utredning om praktisering av tildelingen av enerett i kommunal avfallsbehandling.	1. mai
95. Beskrive og vurdere regelverk knyttet til å begrense transport av avfall til behandling, herunder EUs såkalte nærhetsprinsipp.	1. mai
96. Utarbeide indikatorer som grunnlag for å utarbeide mål, statistikk og rapporteringsrutiner knyttet til avtale med matbransjen om redusert matsvinn.	1. august
97. Utarbeide en overordnet tiltaksanalyse som grunnlag for å prioritere nasjonale og internasjonale tiltak på området marin forsøpling. Følge opp arbeidet med vederlagsfri levering til mottak i havn av oppsamlet søppel fra havet og av en produsentansvarsordning for kasserte fiskeredskap og utrangert utstyr fra oppdrettsnæringen, samt oppfølging av OSPARS retningslinje for ”Fishing for Litter”. Det vil bli gitt eget oppdragsbrev med frister for oppfølging av de konkrete tiltakene.	15. desember for overordnet analyse 1. mai for de tre underoppdragene
98. Utkast til rapport til Implementeringskomiteen under LRTAP-konvensjonen om Norges utslipp av No _x og ammoniakk i 2013.	1. mars
99. Forslag til beregningsverktøy for lokal luftkvalitet i samarbeid med øvrige involverte direktorater, jf. oppdrag i 2014.	Etter avtale med departementet
100. Vurdering av ulike kostnadseffektive virkemidler for å fremme utsortering av våtorganisk avfall fra husholdninger og næringslivet. Statusrapport. Spesifiseres i eget oppdragsbrev.	Etter avtale med departementet
101. Revidering av forskriften om nedgravde oljetanker.	31. desember

102.Revidering av gjødselvareforskriften, spesifiseres i eget oppdragsbrev. Levere statusrapport.	15. oktober
103.Forslag til endring av forurensningsforskriften kapittel 5 om innendørs støy.	Etter avtale med departementet
104.Evaluering av støyretningslinjen (T-1442). Arbeidet startes i 2015.	1. juni 2016
105.Levere innspill til oppdatert handlingsplan mot støy mot 2020. Arbeidet startes i 2015.	1. mars 2016
106.Forslag til nye støygrenser for skytebaner i retningslinje T-1442 (oppdrag gitt i 2014).	15. august
107.Utkast til klassifiseringssystem for miljøgifter som vil inngå i veilederen "Klassifiseringssystem for miljøtilstand i vann".	15. oktober

Klima

Nasjonalt mål 5.1 Norge skal være karbonnøytralt i 2050.

Nasjonalt mål 5.3 Norge skal overoppfylle utslippsforpliktelsene sine med 10 prosentpoeng til 9 prosent under 1990-nivå.

Nasjonalt mål 5.4 Norge skal fram til 2020 ta på seg en forpliktelse om å kutte de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990.

Føringer

108. Arbeidet med ny norsk forpliktelse og forberedelser til klimamøtet i Paris skal prioriteres. Direktoratet skal særlig styrke sitt arbeid på MRV og tilpasning i forhandlingene.
109. I klimaarbeidet skal det legges vekt på å følge opp lavutslippsoppdraget og vurdere tiltak for å forsterke klimaforliket.
110. Styrke innsatsen i arbeidet med CCAC, hvor Norge nå sitter i styringsgruppen og leder koalisjonen.

Nasjonalt mål 11.6 Samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Føringer

111. Direktoratet skal fortsette styrkingen av sitt arbeid med klimatilpasning på berørte fagområder. Direktoratet skal i samarbeid med berørte direktorater sørge for økt tilrettelegging slik at aktører på lokalt, regionalt og statlig nivå kan tilpasse seg klimaendringene.

Fornybar energi

Føringer

112. Direktoratet skal bidra i vurderinger av miljøkonsekvenser av ulike energiteknologier.
113. Direktoratet skal bistå departementet i arbeidet med Energimeldingen.

114. Det er viktig at direktoratet har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere hva som er egnede mål og virkemidler for energieffektivisering og fornybar energi.

Oppdragsliste 2015 resultatområde 5 Klima

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
115. Rapport som belyser og vurderer sentrale forutsetninger for utvikling av MRV-systemer for klimagassutslipp i det bilaterale samarbeidet under Energy+, først og fremst overfor Etiopia.	15. september
116. Levere andre del av fase 2 av lavutslippsrapporten: Kunnskapsgrunnlag for lavutslippsutvikling spesifisert i eget oppdragsbrev, samt foreslå opplegg for regelmessig resultatoppfølging av målene i klimapolitikken.	1. juni
117. Bidra til utarbeidelse av ny ”Initial Report” for andre periode av Kyotoprotokollen og utarbeidelse av Norges Biennial Report nr. 2 som skal ferdigstilles våren 2016.	15. april
118. Oppdrag om skogvern, jf. oppdragsbrev datert 05.03.2013 (12/5463).	1. juni
119. Utforme opplegg for pilotordningen for skogplanting.	Frist 1. februar
120. Bedre faggrunnlaget for handlingsplan for kortlevde klimadrivere, spesifisert i oppdragsbrev datert juni 2014. Departementet vil i tillegg ha et eget møte om oppdraget.	Etter nærmere avtale med departementet
121. Oppfølging av New Climate Economy, spesifiseres i eget oppdragsbrev.	Etter nærmere avtale med departementet
122. Oppfølgingen av Regjeringens CCS-strategi, spesifiseres i eget oppdragsbrev.	Etter nærmere avtale med departementet
123. Bidra til arbeidet med Nasjonal transportplan, herunder innspill til retningslinje 2 og målstruktur.	Løpende
124. Bidra til arbeidet med den helhetlige gjennomgangen av bilavgiftene.	Løpende
125. Opprette nasjonalt kontaktforum for biogassinteresser.	1. halvår
126. Utarbeide kriterier for tilskuddsordning til kommunene for klima- og klimatilpasningstiltak. For 2015 skal midler til klimatilpasning prioriteres.	1. mars
127. Bidra i arbeidet med statlige planretningslinjer for klimatilpasning i regionale og lokale myndigheters samfunns- og arealplanlegging.	Etter nærmere avtale med departementet
128. Vurdering av sentrale lands indikative utslippsmål i ny avtale.	Mai 2015. (Det kan være aktuelt med et nytt oppdrag for land som presenterer sine indikative utslippsmål etter første kvartal 2015)

129. Kartlegging av Norges sårbarhet for klimaendringene i et internasjonalt perspektiv, der handelsforbindelser og investeringer i utlandet tas med i betraktningen. Oppdraget dimensjoneres nærmere i dialog med departementet.	1. september
130. Jf. oppdrag fra 2014, innspill til utarbeiding av veiledningsmaterieell for å styrke kommunens og fylkesmannens arbeid med klima og energiplaner.	Levering første fase 1. juli. Andre frister avtales med departementet
131. Utkast til forskrift revidert F-gassforordning (forordning (EU) nr 517/2014. Høring og konsekvensutredning, inkludert vurdering av virkemidler. Spesifiseres i eget oppdragsbrev.	Etter nærmere avtale med departementet
132. Vurdering av virkemidler som kan bidrar til å fremme biodrivstoff med lavest mulig miljøkonsekvenser i et livsløpsperspektiv.	1. november
133. Bistå departementet i arbeidet med økning av omsetningskravet for biodrivstoff.	Forskrift må være fastsatt innen 1. juli.
134. Evaluering av dagens arbeidsdeling innenfor miljøforvaltningens behandling av vind-, vann- og nettsaker. Foreslå endringer som på best mulig måte ivaretar at teknologi og avbøtende tiltak bygger på beste faglige teori og praksis. Arbeidet skjer etter nærmere avklaring med departementet.	15. oktober
135. Videreutvikling og slutføring av en fagmetodikk for hvordan miljøforvaltningen skal vurdere samlet belastning av nye inngrep knyttet til fornybar energiproduksjon. Arbeidet skal bygge på resultatene fra prosjektet om uttesting av metoder i 2014.	15. juni
136. Forslag til forskrift om forbud mot fyring med fossil olje, med konsekvensutredning.	Foreløpig forslag (før høring): 1. mars Endelig forslag: 1. november
137. Vurdering av behovet for norske bærekraftskriterier for fast og gassformig biomasse til energiformål, avgrenset til produkter hvor det kan være spesielle bærekraftsutfordringer og produkter hvor enkelte bruksområder omfattes av bærekraftskriteriene for drivstoff og flytende biomasse.	1. juli
138. Faglig vurdering av hvordan konsesjonssystemet har fungert for å ivareta miljøhensyn i behandlingen av vindkraftanlegg, herunder vurdering av kvaliteten på konsekvensutredninger og foreslag til eventuelle forbedringer.	1. juli
139. Utarbeide en rapport som vurderer klimaendringenes påvirkning på naturmangfoldet (på økosystemnivå) i Norge i lys av utslippsbanene skissert av FNs klimapanel.	1. desember

Polarområdene

Nasjonalt mål 6.1: Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal holdes uforandret, naturmangfoldet skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet og motorisert ferdsel, og verneområdenes verdi som referanseområde for forskning skal sikres.

Resultatkrav

140. Forvaltningsplaner for Vest-Spitsbergen og nasjonal handlingsplan for isbjørn skal være godkjent og iverksatt.
141. Handlingsplan mot fremmede arter på Svalbard skal være implementert.
142. Forurensede lokaliteter i Barentsburg og Pyramiden skal være kartlagt.

Oppdragsliste 2015 for resultatområdet Polarområdene

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
143. Vurdering av dagens artsforvaltning på Svalbard med hovedfokus på høstbare arter og rødlistearter.	1. oktober
144. Sammen med Sysselmannen, legge fram et notat med forslag til arbeidsdeling mellom etatene og behov for eventuelle forskriftsendringer på forurensningsområdet.	1. september
145. Faglig grunnlag for vurdering av om Bern-konvensjonen skal gjøres gjeldende for Svalbard.	29. mai
146. Vurdering av konsekvenser for dyrelivet av ferdsel, særlig i fjordene på Vest-Spitsbergen. Sysselmannen tar initiativ til å starte arbeidet.	15. juni
147. Gjennomgang av rapporten fra resipientundersøkelsen i Adventfjorden, herunder vurdere om det er behov for tiltak knyttet til utslippet til fjorden. Sysselmannen tar initiativ til å starte arbeidet.	31. januar
148. I samarbeid med Sysselmannen, etablere et datasett for inngrepsfri natur/villmarksnatur på Svalbard.	1. september

Internasjonalt samarbeid

Nasjonalt mål 1: Norge skal være en pådriver for at EUs politikk- og regelverksutvikling, internasjonale avtaler og samarbeidsorgan på miljøområdet, herunder FNs miljøprogram UNEP og UNESCO, og rammevilkår for handel og investeringer bidrar til høye miljøkrav og fremmer en bærekraftig utvikling.

Føringer

149. Bidra til forhandlingene om neste 5-årige periode med EØS-midler.
150. Bistå med kunnskap om miljøteknologi til plurilaterale forhandlinger i 2015 om en Environmental Goods Agreement. Departementet vil innkalle til et møte for å klargjøre hvordan direktoratet skal involveres i prosessen.

Nasjonalt mål 2: Utviklingspolitikken og samarbeidet med utviklingsland skal medvirke til en grønnere utvikling og oppbygging av kapasitet og kompetanse til å forvalte miljø og naturressurser.

Føringer

151. Utvikle klimasamarbeid med India.

Oppdragsliste 2015 for virkemiddelområde Internasjonalt samarbeid

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
152. Forslag til posisjoner i forbindelse med UNEPs styringsstrategier, arbeidsprogram og budsjett.	Løpende
153. I samarbeid med Forskningsrådet, levere forslag til norske eksperter som kan delta i utarbeidelsen av UNEPs sjette globale miljøgjennomgangen GEO-6.	15. februar
154. I samarbeid med relevante fagetater, lage en oversikt over globale og regionale miljøevalueringer innen klima, biologisk mangfold og hav. Oversikten skal identifisere mulige samarbeidsflater, tverrgående problemstillinger, hvordan unngå unødig overlapp etc.. Departementet vil innkalle til et møte for å presisere oppdraget.	Etter nærmere avtale med departementet
155. Bidra i miljøforvaltningens innspill til UNEPs sjette globale miljøgjennomgang GEO-6.	Etter nærmere avtale med departementet

Kunnskap

Ikke-prissatte konsekvenser i samfunnsøkonomiske analyser

Føringer

156. Direktoratet skal styrke kompetansen på å beskrive ikke-prissatte konsekvenser (som miljøkonsekvenser) i samfunnsøkonomiske analyser.

Oppdragsliste 2015 for virkemiddelområde Kunnskap

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
157. På bakgrunn av ekstern evaluering, levere en tilrådning om en eventuell videreføring av Den naturlige skolesekken.	1. mars
158. Utkast og endelig versjon av oppdatering av miljøforvaltningens forskningsbehov.	Våren 2015

Regelverk

Naturmangfoldloven

Resultatkrav

159. Kommunenes og andre sektorens kompetanse om naturmangfoldloven skal være forbedret.
160. Et pilotprosjekt i en eller flere utvalgte kommuner om forbedret digitalt kunnskapsgrunnlag til anvendelse av naturmangfoldloven skal være gjennomført.
161. Resultatene av gjennomgangen av praktiseringen av naturmangfoldloven skal være fulgt opp innenfor etatens egne ansvarsområder.

Forurensningsloven

Resultatkrav

162. Regelverket hvor Fylkesmannen er forurensningsmyndighet skal være forenklet.
163. Veiledninger for å sikre mest mulig effektiv og enhetlig myndighetsutøvelse hos Fylkesmannen skal foreligge.

Plan- og bygningsloven

Resultatkrav

164. Miljøforvaltningens krav og forventninger til ivaretagelse av klima og miljø i arealplanleggingen skal være klargjort for kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn, og miljøforvaltningens innsigelsespraksis skal være bedre harmonisert.

Regelverk om konsekvensutredninger

Føring

165. Miljødirektoratet skal ha god kjennskap til direktivene om miljøvurderinger (EIA- og SEA-direktivet) og kunne bistå departementet i arbeidet med revisjon av nasjonalt regelverk om konsekvensutredninger.

Oppdragsliste 2015 for virkemiddelområde Regelverk

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
166. Faglig grunnlag for en mulig Statlig planretningslinje for naturmangfold.	1. september
167. Forslag til oppfølging av erfaringsinnhenting av praktiseringen av naturmangfoldloven når det gjelder meldeplikten for jord- og skogbrukstiltak i naturmangfoldloven §§ 54 og 55.	1. april
168. Vurdering av hvordan fullmaktshjemlene i naturoppsynsloven fungerer og avdekke eventuelle ytterligere behov.	1. september
169. Vurdering av hensiktsmessigheten og muligheten for å samle veiledningen om miljøhensyn i planlegging og konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven, og for tiltak etter sektorlovgivning.	1. september
170. Utkast til veiledningsmaterieell knyttet til den nye forskriften om konsekvensutredninger.	1. april
171. Utkast til temaveiledning for konsekvensutredning av oversiktsplaner etter plan- og bygningsloven (naturmangfold og landskap).	31. desember
172. Det vises til nasjonal strategi for informasjonssikkerhet, etaten skal rapportere på: <ul style="list-style-type: none">• Kritisk infrastruktur og forebyggende tiltak i egen virksomhet• Beredskapsplaner og behov for å sette i verk krisehåndtering i egen virksomhet, vedlikehold og revisjon	I forbindelse med årsrapport for 2015
173. Etaten skal innføre et internkontrollsystem for informasjonssikkerhet (ISMS) med dokumenter basert på kravene i ISO 27001 standarden, i tråd med Forvaltningsforskriften §15 og Nasjonal strategi for informasjonssikkerhet med tilhørende handlingsplan. Systemet med tilhørende dokumentasjon skal være klart til å tas i bruk innen 1.1.2017. Etaten skal i løpet av første halvår 2015: <ul style="list-style-type: none">• Sørge for opplæring i ISMS internt i etaten, og ha på plass en Informasjonssikkerhetsorganisasjon, og rapportere dette.• Rapportere på fremdriften i prosjektet, revidere og vedlikeholde milepælsplanen for ISMS-arbeidet.	1. juli

174. Sikkerhetsloven setter krav om egen dokumentasjon. Etaten skal oversende grunnlagsdokument for sikkerhet.	1. juli
175. På bakgrunn av informasjon sendt fra KLD ønskes det innspill til etablering av et responsmiljø for uønskede IKT-hendelser i miljøsektoren.	15. mars
176. Rapport om hvordan bruk av elektroniske tjenester gjennom Altinn bidrar til mer effektiv og forenklet forvaltning (gevinstrealiseringsrapport). Brønnøysundsregistrenes metodikk for gevinstrealisering av Altinn-tjenester skal benyttes, jf. veileder for gevinstrealisering som er utarbeidet av Direktoratet for økonomistyring.	1. desember

Fellesføringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal Miljødirektoratet prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne.

Miljødirektoratet skal også vurdere - og eventuelt ta initiativ til - tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 01.06.2015 skal Miljødirektoratet melde inn i Difis rapporteringsløsning om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Løsningen vil være tilgjengelig fra 1. april 2015. Virksomhetene skal i dialog med Klima- og miljødepartementet velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse. Følgende mal skal benyttes:

- Beskrivelse av hvilke tidstyver Miljødirektoratet selv har prioritert å fjerne
- Beskrivelse av tiltak for å fjerne utvalgte tidstyver (planlagte, under arbeid og gjennomførte)
- Resultatet av arbeidet. Effekten for brukerne er spesielt interessante

4. BUDSJETT OG FULLMAKTER

4.1 Tildeling og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med [Prop. 1 S \(2014–2015\)](#), Stortingets forutsetninger gjennom budsjettinnstillingene ([Innst. 9 S](#) og [Innst. 2 S](#) (inkl. [Tillegg 1](#))), og [selve budsjettvedtaket](#). Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med [bevilgningsreglementet](#), [Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten](#), instruks for virksomhets- og økonomistyring, og andre regler som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

Det er fortsatt nødvendig med stor oppmerksomhet når det gjelder tilskuddsforvaltningen. Det skal ikke foretas tilskuddsutbetalinger uten utlysning annet enn der mottakerne er nevnt spesifikt i Prop. 1 S. Tilskudd skal bare utbetales fra tilskuddsposter, mens kjøp av varer og tjenester kun skal skje fra driftsposter (og i visse tilfeller investeringsposter) etter prosedyrene i anskaffelsesreglene.

Det vises i denne sammenheng også til [Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til naturmangfold og friluftsliv](#) som påpekte en del forbedringspunkter i tilskuddsforvaltningen. Klima- og miljøministeren har i sitt svarbrev til Riksrevisjonen lovet å følge opp disse, blant annet gjennom føringer i tildelingsbrevet: Det er viktig at alle svarbrev fra Miljødirektoratet inneholder opplysninger om klageadgang og begrunnelser ved helt eller delvis avslag. For alle tilskudd må det settes krav om rapportering på bruken av tilskuddsmidlene fra tilskuddsmottakeren. Frister for saksbehandlingstid og tidspunkt for svar til søkere satt gjennom tilskuddsrundskrivet må overholdes. Vi ber også om at direktoratet i brev der fylkesmenn og fylkeskommuner blir delegert midler til forvaltning av tilskuddsordninger minner om nevnte prosedyrer som følger av forvaltningsloven.

I forbindelse med inndelingen i nye resultatområder må direktoratet ha et system for fordeling av regnskapet etter den nye strukturen. Miljødirektoratet skal i økonomirapportene for 2015 rapportere på de nye områdene.

Der hvor endringer og føringer på postene sammenlignet med 2014-budsjettet er beskrevet i Prop. 1 S (2014-2015), er de ikke omtalt i tildelingsbrevet. Nedenfor presenteres derfor kun budsjettføringer ut over det som står i Prop. 1 S (2014-2015), inkludert tillegg og endringer som følger av budsjettbehandlingen i Stortinget.

Poster i serien fra 01-49 er redusert i sammenheng med innføring av ordningen med nettoføring av budsjett og regnskap av merverdiavgift i statsforvaltningen. Midlene er flyttet til Finansdepartementets budsjett. Fra 1. januar 2015 har Miljødirektoratet fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift under kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter. Midlene skal føres på artskonto 1987 Nettoføringsordning for mva. Nærmere detaljer framgår av rundskriv [R-116](#) fra Finansdepartementet.

4.1.1 Kap. 1420/4420 Klima, naturmangfold og forurensning

4.1.1.1 Utgifter kap. 1420

Følgende beløp stilles til disposisjon på kap. 1420 (tall i 1000 kroner)

Kap./Post	Bevilgning 2015	Tildeling 2015
1420.01 Driftsutgifter	586 151	582 951
1420.21 Spesielle driftsutgifter	124 941	124 941
1420.22 Statlige vannmiljøtiltak	249 740	249 740
1420.23 Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet	86 108	86 108
1420.30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	23 817	23 817
1420.31 Tiltak i verneområder, <i>kan overføres</i>	46 600	46 600
1420.35 Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	331 112	331 112
1420.39 Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	31 649	31 649
1420.61 Tilskudd til klimatilpassingstiltak	2 000	2 000
1420.69 Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	41 120	41 120
1420.70 Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	22 600	22 600
1420.71 (NY) Marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	10 000	10 000
1420.72 Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755	150 755
1420.73 Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	68 077	68 077
1420.74 CO2-kompensasjonsordning for industrien	300 000	300 000
1420.75 Utbetaling for pant av bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000	420 000
1420.76 Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	63 000	63 000
1420.77 Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.	8 149	8 149
1420.78 Friluftsmål, <i>kan overføres</i>	147 275	147 275

1420.79 Oppryddingstiltak, kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69	1 306	1 306
1420.81 Verdensarvsområder, kulturlandskap og verdiskaping naturarv, kan overføres, kan nyttes under post 21	25 521	25 521
1420.82 Tilskudd til truede arter og naturtyper, kan overføres, kan nyttes under post 21	53 439	53 439
1420.84 Internasjonalt samarbeid	1 782	1 782
1420.85 Naturinformasjonssentre, kan overføres	53 720	53 720
SUM KAP. 1420	2 848 862	2 845 662

Tilsagnsfullmakter under kap. 1420: (i 1 000 kr)

Tilsagnsfullmakt post 30	55 000
Tilsagnsfullmakt post 32	1 800
Tilsagnsfullmakt post 33	3 600
Tilsagnsfullmakt post 35	116 400
Tilsagnsfullmakt post 78	3 000
Tilsagnsfullmakt post 85	2 000

Bestillingsfullmakt under kap. 1420:

Bestillingsfullmakt post 22	45 000
Bestillingsfullmakt post 31	3 000

Av bestillingsfullmakten under post 22 er 15 mill. kroner knyttet til etablering av genbank for laksefisk fra vassdrag i Hardangerfjorden og 30 mill. kroner til bygging av fiskesperre i Driva.

Fullmakt til å inngå forpliktelser under kap. 1420:

Det kan pådras forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over vedtatt bevilgning under postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 127,0 mill. kroner.

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

- Departementet holder tilbake 3,2 mill. kroner av bevilgningen til arbeid som skal utføres av Folkehelseinstituttet på vegne av KLD.

- I forbindelse med stortingsbehandlingen av budsjettet ble reduksjonen som er omtalt i Prop. 1 S knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i staten økt med 709 000 kroner.

Det skal avsettes midler til følgende:

- Styrking av innsatsen når det gjelder oppsyn, kontroll og evaluering av motorferdsel i utmark. Det skal også avsettes midler på kap. 1420 post 21 til dette.
- Klimatilpassningsarbeidet, blant annet utvikling av planretningslinjer, og til å følge opp lokale styresmakter og fylkeskommuner. Departementet skrev i brev med retningslinjer og frister for direktoratets budsjettforslag for 2015 av 28.03.14 at midler til dette ville bli konsekvensjustert ut, men det er etterpå lagt inn midler til en videreføring.
- Styrking av prosjektet for å stimulere til kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.

Departementet skrev i brev med retningslinjer og frister for direktoratets budsjettforslag for 2015 av 28.03.14 at 3 mill. kroner til engangsinvesteringer i forbindelse med flytting til nye lokaler i Oslo ville bli konsekvensjustert ut i 2015-budsjettet. Imidlertid har tilsvarende beløp blitt lagt inn igjen på posten som ytterligere kompensasjon for husleieøkningen ved samme flytting. Sammen med 3 mill. kroner som ble lagt inn til husleieøkningen i 2014-budsjettet er det dermed gitt en husleiekompensasjon på 6 mill. kroner som ikke er tidsavgrenset.

Post 21:

Det skal avsettes midler til følgende:

- Naturpanelet.
- Bedring og harmonisering av innsigelsespraksis hos fylkesmenn og, så langt som mulig, fylkeskommuner.
- Evaluering av den regionale rovviltforvaltningen og de regionale bestandsmålene for rovvilt.
- Overvåking av ferdsels- og trafikkutvikling på Hjerkin.
- Styrking av innsatsen når det gjelder oppsyn, kontroll og evaluering av motorferdsel i utmark, jf. budsjettforutsetning under kap. 1420 post 01.
- Økosystemutredning. Starte arbeidet med en nasjonal økosystemutredning som skal gi faglig innsikt i hvordan økosystemer og deres tjenester bidrar til samfunnsutviklingen og befolkningens velferd. Arbeidet skal bidra i det nordiske samarbeidet og IPBES sitt arbeid med dette.
- Etablering av beregningsverktøy for lokal luftkvalitet.
- Oppfølging av IPCCs 5. hovedrapport.
- Utslippsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå over fylkes- og kommunefordelte utslipp av klimagasser og andre gasser, og geografisk fordelt utslippsregnskap for luftforurensing.
- Klimagassregnskap i kommunene og nye rapporteringsmetoder (SSB).

- Prosjektet «Økonomisk vekst og ambisiøs klimapolitikk». En nasjonal analyse av lavutslippsutvikling i Norge med fokus på omstilling, muligheter og samfunnsøkonomiske gevinster og kostnader.
- Arbeidet med marine verneområder.
- Arbeidet med mikroplast/ plastforurensning i marint miljø.

Utover reduksjonen beskrevet i budsjettproposisjonen om at posten er redusert med 12,7 mill. kroner (herav 0,7 mill. kroner i avbyråkratiserings- og effektiviseringstiltak), ble posten redusert med ytterligere 0,5 mill. kroner (uspesifisert) i de siste budsjettjusteringene før framleggelsen. Sistnevnte er ikke omtalt i proposisjonen. Under stortingsbehandlingen ble i tillegg reduksjonen i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i staten økt med 137 000 kroner.

Post 22:

- Underpost 1 Kalking, er i forbindelse med stortingsbehandlingen økt med 15 mill. kroner.
- Underpost 2 Anadrome laksefisk, er etter budsjettforliket økt med til sammen 36 mill. kroner. 20 mill. kroner er øremerket arbeidet med bygging av laksesperre i Driva, 5 mill. kroner er skal gå til tiltak mot gyro i Rana-regionen, 6 mill. kroner til lakseovervåking og 5 mill skal gå til andre tiltak mot gyro.
- Underpost 3 Generell vannforvaltning, er etter budsjettforliket økt med 15 mill kroner. Den totale økningen på denne posten er dermed på 22 mill. kroner for 2015. Kunnskapsinnhenting for å sikre bedre beslutningsgrunnlag i vannforvaltningsplanene skal prioriteres. Overvåking og analyser, særskilt av store innsjøer og grunnvann, vil være viktig i denne sammenhengen. Også bidraget til det lokale og regionale arbeidet med vannforvaltningsplanene skal styrkes.
- Midlene som er trukket ut i forbindelse med merverdiavgiftsomleggingen er ikke foretatt pro rata på underpostene, siden overføringen til fylkeskommunene i forbindelse med myndighetsutøvelse over underpost 3 er fritatt for merverdiavgiftsplikt, jf omtale i tildelingsbrevet for 2014.
- Posten er i likhet med alle andre poster i serien 01-59 redusert med 0,5 pst. som del i en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform. Dette utgjør 999 000 kroner. Beløpet er ikke nevnt i proposisjonen. Beløpet er fordelt pro rata på underpostene 1-3. Samtidig er posten redusert med ytterligere 200 000 kroner i forbindelse med stortingsbehandlingen knyttet til samme reform. Sistnevnte reduksjon er tatt med 100 000 kroner på hver av underpostene 1 og 2, dvs at underpost 3 er blitt unntatt fra denne reduksjonen.

Post 35:

- Gjennom stortingsbehandlingen ble posten økt med 210 mill. kroner sammenlignet med Prop. 1 S (2014-2015).

Post 71 (NY):

- Posten ble opprettet gjennom stortingsbehandlingen med en bevilgning på 10 mill. kroner.
- Miljødirektoratet skal utarbeide forskrift for tilskuddsposten og utlyse midlene. Tilskuddsmidlene skal gå til tiltak for å redusere marin forsøpling gjennom å dekke utgifter knyttet til opprydding av marint søppel og til forebyggende arbeid. Hovedfokus skal være på strandsonen, inkludert opprydding av herreløse, kasserte fritidsbåter. Prinsippet om at forurenser betaler skal ligge til grunn for arbeidet, og pålegg om opprydding skal brukes der det finnes en ansvarlig for avfallet.
- En mindre del av midlene bes direktoratet holde ubrukt for at departementet kan søke dem omdisponert til kap. 1420 post 21 for å dekke utgifter til kunnskapsinnhenting.

Post 76:

- Kap. 1420 post 76 er i budsjettforliket redusert med 30 mill. kroner. Dette skyldes at forslaget om å oppheve avgiftsfritaket for spillolje ikke ble vedtatt.

Post 78:

- I forbindelse med Stortingets budsjettbehandling ble posten styrket med 10 mill. kroner. Midlene skal fordeles med 3 mill. kroner til Norsk Friluftsliv sitt arbeid med Friluftslivets år 2015, 2 mill. kroner til Skjærgårdstjenesten, 2 mill. kroner til ”Tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder” øremerket tilrettelegging for funksjonshemmede. 3 mill. kroner skal styrke midlene til driftsstøtte for friluftslivsorganisasjoner og fordeles med 1,5 mill. kroner til interkommunale friluftsråd/Friluftsrådenes Landsforbund, 1 mill. kroner til Forum for Natur og friluftsliv i fylkene og 0,5 mill. kroner til Norsk Friluftsliv.

Post 81:

Det vises til sak om at endelig avgjørelse angående Snøheimveien skal tas i 2017: Direktoratet bes oppfordre Villreinsenter Nord på Hjerkinna om å søke tilskudd for 2015 til dekning av eventuelt tap ved drift av skyttelbussen på Snøheimveien. Tilskuddet skal søkes fra verdiskapingsmidlene under kap. 1420 post 81, jf beskrivelse av fremgangsmåte for søknader i tilskuddsrunskrivet for 2015 (Rundskriv T-1/14). Søknadsfristen for ordningen er 1. februar 2015, men Villreinsenteret bes gjort oppmerksom på at de har utsatt frist til 1. mars. Siden søknader under ordningen skal sendes fylkesmannen i det aktuelle fylket, må Villreinsenteret sende søknaden til fylkesmannen i Oppland. Direktoratet bes formidle informasjonen om saken til fylkesmannen.

Ved innvilgelse av eventuelt tilskudd er premisset at dette bare utbetales dersom driften av skyttelbussen viser underskudd ved slutten av året. Anmodning om utbetaling for å kompensere et eventuelt underskudd (inkludert regnskaper som viser dette) må Villreinsenteret sende Miljødirektoratet innen utgangen av oktober slik at det er tid til å gjennomgå regnskapet og foreta eventuell utbetaling før årsskiftet.

Departementet anser at en øvre grense på 100 000 kroner er et rimelig beløp for tilskuddets omfang.

Post 82:

- Posten er økt med 20 mill. kroner gjennom stortingsbehandlingen. Økningen er tentativt fordelt med 5,5 mill. kroner på underpost 1 og 14,5 mill. kroner på underpost 2 sammenlignet med Prop 1 S (2014-2015). Da er begge underpostene blitt kompensert for kuttet på 7,5 mill. kroner som lå inne i bevilgningen i Prop. 1 S med 3,75 mill. kroner på hver. For underpost 1 sin del er det i tillegg lagt inn 1,5 mill. kroner som antas å være kostnaden til nye prioriterte arter som det ventes vedtak om før sommeren.

Post 85:

Det er gjennom Stortingets budsjettbehandling lagt inn 6 mill. kroner i økning på posten sammenlignet med Prop. 1 S. Midlene skal benyttes som følger:

- 4 mill. kroner skal gå til prosjekter som kan bidra til god forvaltning av villaksen, spesielt i Tanaelven. Prosjektene skal realiseres gjennom etablering av Stiftelsen Norsk laksesenter (NLS) eller gjennom det eksisterende villakssenteret i Namsos. Valg av alternativ skal vurderes i samråd med departementet.
- 2 mill. kroner skal gå til økt tilskudd til Runde Miljøsentere med begrunnelse i at kunnskap om naturen langs kysten er for lite kjent i befolkningen, særlig samspeillet mellom sjøfugl og havet.

I tillegg har Stortinget fastslått det innenfor budsjetttrammen skal settes av midler til autorisering av nasjonalparksentere knyttet til Færder nasjonalpark.

Felles føringer for postene 30, 32, 34 og 35

Miljødirektoratet må ha en tett oppfølging av disse postene. Direktoratet må føre et detaljert budsjett/regnskap i form av et regneark for hver av postene 30, 32, 34 og 35. Dette regnearket skal være utgangspunkt og referanse for alle rapporteringer fra direktoratet til Klima- og miljødepartementet utover i året og i økonomioppfølging av postene for øvrig. Det skal også være grunnlag for eventuelle behov fremmet i forbindelse med RNB og ny salderingen. Samtidig må det detaljerte budsjettet inneholde prognoser for kommende års budsjett og være grunnlaget for direktoratets innspill til budsjettet for kommende år.

Regnearket skal:

- Være fordelt på konkrete områder, og for hvert område angi vernedato eller planlagt verneår, areal og fylke.
- angi kostnadsestimater for hvert område, fordelt på erstatning, grensemerking, advokatomkostninger, annonsering/trykking, tinglysning, renter, eventuelle utredningskostnader (må for fremtiden bare oppføres i den grad de er riktig å belaste postene) m.m.
- når det gjelder budsjetterte rentebeløp, skal disse ikke føres opp skjønnsmessig, men for hvert område fremkomme ved en tydelig matematisk beregning og hvor det framgår hvilke forutsetninger

beregningen har hatt.

- for alle utgifter som tidligere er utbetalt for et område kategoriseres iht. ovenstående opplisting og angis per år slik at man for eksempel kan se hvor mye erstatning som er utbetalt i tidligere år, hvor mye i advokatombudsinstanser osv.
- for alle endringer i budsjetterte estimater for et område inneholde en tydelig forklaring og dato for nyvurderingen. Tidligere endringer og forklaringer til disse skal ikke slettes, men bevares i regnearket.
- Dersom betegnelsen på områder skifter navn, må dette tydeliggjøres med nytt og gammelt navn samt gis en forklaring (for eksempel i form av merknader).
- Kansellerte områder skal ikke slettes fra regnearket, men bli stående med null i beløp samt forklaring på hvorfor området er kansellert.
- Når det gjelder nasjonalparkplanen (1420/34) og fylkesvise verneplaner (1420/32) gjelder følgende:
 - alle områder som er fastsatt vernet gjennom stortingsmeldingene om nasjonalparkplanen og de fylkesvise verneplanene, skal ligge i regnearket selv om de er utsatt på ubestemt tid. For eksempel skal ikke områder som Trekrøysa tas ut, for deretter å bli en budsjettmessig overraskelse dersom området settes inn igjen.
 - Alle områder som ikke inngår i det vedtatte målet for verneområdet fastsatt gjennom de to meldingene skal skilles ut fra de andre områdene og behandles ”under strek”. Sum kostnader for områder innenfor planene skal gå tydelig fram, deretter kostnader for områder utenfor.
 - Det skal være mulig å lese ut fra regnearkene hva opprinnelige kostnadsestimater var, og hvordan disse har endret seg ved ulike tidspunkter (inkludert årsaken til dette), både for hvert område og for planen totalt sett.

Endringer i budsjettet må gjøres på en måte som gjør det mulig å følge disse fra rapportering til rapportering. Nye prosjekter og elementer markeres (for eksempel ved gulmerking). Oversikten må inneholde budsjett og regnskap både i forhold til bevilgning og i forhold til tilsagnsfullmakt. Det er mulig dette må gjøres i to forskjellige oversikter, men sammenhengen mellom disse må bestå av linker mellom tallene som gjør det lett å identifisere hvordan de er regnet ut og som gjør at både bevilgningsbehov og fullmaktsbehov automatisk er oppdaterte.

De oppdaterte regnearkene skal oversendes Klima- og miljødepartementet ved følgende tidspunkter:

- Samtidig med innmelding av tall og forklaringer til statsregnskapet for det foregående året (dvs. alle poster).
- Sammen med direktoratets budsjettforslag for kommende år (alle poster), medio/ultimo april.
- Sammen med direktoratets foreløpige årsrapport per 31.8. Materialet vil da samtidig være grunnlag for eventuelle endringsbehov i forbindelse

med ny salderingen.

- I de tilfeller og for de(n) post(er) direktoratet spiller inn behov for endringer i bevilgninger eller tilsagnsfullmakter i forbindelse med RNB.

Miljødirektoratet bes være oppmerksom på at Klima- og miljødepartementet vil belaste postene med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Felles føringer for postene 39, 69 og 79

Miljødirektoratet må ha en tett oppfølging av opprydningspostene, kap. 1420 postene 39, 69 og 79. Det er utarbeidet Excel-ark med prognoser for utbetaling fra postene for inneværende år (2015) og til prosjektene er gjennomført, samt et ark som tilsvarende viser beregninger av fullmakten. Miljødirektoratet har begge disse filene, og de bes fylt ut/revidert og returnert departementet på tidspunkter som passer til departementets budsjettprosess som følger:

- Store, nye satsinger for 2017. Det kommer eget bestillingsbrev fra departementet for store, nye satsinger samlet, om lag i slutten av oktober 2015.
- Sammen med direktoratets budsjettforslag for kommende år (alle poster), medio/ultimo april.
- Sammen med direktoratets foreløpige årsrapport per. 31.8.2015. Materialet vil samtidig være grunnlag for eventuelle endringsbehov i forbindelse med nysalderingen.
- I de tilfeller og for de(n) post(er) direktoratet spiller inn behov for endringer i bevilgninger eller tilsagnsfullmakter i forbindelse med RNB.

4.1.1.2 Inntekter kap. 4420

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4420:

(i 1.000 kr)

Kap./Post	Bevilgning 2015	Tildeling 2015
4420.01 Oppdrag og andre diverse inntekter	1 399	1 399
4420.04 Gebyr, forurensningsområdet	34 557	34 557
4420.06 Gebyr, fylkenes miljøvern-avdelinger	27 725	27 725
4420.07 Gebyr, kvotesystemet	10 884	10 884
4420.08 Gebyr, naturforvaltningsområdet	4 614	4 614
4420.09 Internasjonale oppdrag	6 971	6 971
SUM KAP. 4420	86 150	86 150

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 09:

- Gjenværende midler på posten er knyttet til inntektsføring av oppdrag knyttet til EØS-midler. For oppdrag fra ulike instanser under Utenriksdepartementet (UD) som går gjennom Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet, vil departementet arbeide for at midlene blir gitt som belastningsfullmakter til direktoratet. Vi ber direktoratet arbeide for det samme for oppdrag direktoratet avtaler direkte med instanser i UD-systemet. Formålet er å unngå dobbeltføring av utgifter i staten. KLD arbeider med å avklare hva slags utgifter som kan føres på UDs tilskuddsposter.

4.1.2 Kap. 1425/5578 Vilt- og fisketiltak/Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

4.1.2.1 Utgifter kap. 1425

Følgende beløp stilles til disposisjon under kap. 1425: (tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Bevilgning 2015	Tildeling 2015
1425.01 Driftsutgifter	12 788	12 788
1425.21 Spesielle driftsutgifter	26 041	26 041
1425.70 Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	11 000	11 000
1425.71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	27 600	27 600
SUM KAP. 1425	77 429	77 429

Direktoratet må på generelt grunnlag disponere postene under kap. 1425 slik at eventuelle mindreinntekter under kap. 5578 post 71 og 72 kan kompenseres ved tilsvarende mindreforbruk på de aktuelle utgiftspostene under kap. 1425. Forslag til justerte bevilgninger fremmes om tidsmessig mulig til ny salderingen.

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

- Det skal avsettes midler til fullføring av sperregjerde mellom Riast - Hylling reinbeitedistrikt og Forollhogna villreinområde. Midlene kan belastes post 21 om dette er mer hensiktsmessig.
- I forbindelse med stortingsbehandlingen av budsjettet ble posten redusert med ytterligere 15 000 kroner som et produktivitetskutt, jf omtale under kap. 5578 post 71 og 72. Kuttet ble foretatt uten tilsvarende reduksjon på inntektssiden. Departementet vil vurdere å fremme forslag om tilsvarende reduksjon på inntektssiden i forbindelse med RNB 2015, og tar gjerne imot forslag fra Miljødirektoratet til hvordan dette skal gjøres. Departementet ser det imidlertid ikke som aktuelt å justere ned avgiftene som følge av reduksjonen i Stortinget.

Post 21:

- Det skal avsettes midler til arbeidsgruppe for europeiske villreinregioner, analyse av data fra pågående FoU-prosjekter, handlingsprogrammene og fokusområder i regionale planer.
- I forbindelse med stortingsbehandlingen av budsjettet ble posten redusert med ytterligere 31 000 kroner som et produktivitetskutt, jf omtale under kap. 5578 post 71 og 72.

4.1.2.2 Inntekter kap. 5578

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 5578: (tall i 1.000 kr)

Kap./Post	Bevilgning 2015	Tildeling 2015
5578.71 Jeger- og fellingsavgifter	74 982	74 982
5578.72 Fiskeravgifter	15 684	15 684
SUM KAP. 5578	90 666	90 666

I forbindelse med stortingsbehandlingen av budsjettet ble postene 01 og 21 under kap. 1425 redusert med til sammen 46 000 kroner som et ekstra produktivitetskutt utover det som er beskrevet i Prop. 1 S (2014-2015). Kuttet ble foretatt uten tilsvarende reduksjon på inntektssiden, ei heller reduksjon i avgiftene knyttet til Statens fiskefond og Viltfondet. Departementet vil vurdere å fremme forslag om reduksjon på inntektssiden i forbindelse med RNB 2015, men tar gjerne imot synspunkter fra Miljødirektoratet på hvordan dette skal gjøres. Vi anser det som uaktuelt å justere ned avgiftene knyttet til Statens fiskefond og Viltfondet som følge av dette.

4.1.3 Tildelinger under andre kapitler

4.1.3.1 Følgende beløp stilles til disposisjon under kap. 1400

1400.21 Spesielle driftsutgifter 33 093 000 kroner

I 2015 innføres en ordning med nøytral merverdiavgift i statlig sektor slik som omtalt under punkt 4.1. Dette skaper usikkerhet ved tildelinger over 21-posten da departementet ikke vet hvor stort beløp merverdiavgiften utgjør av det enkelt prosjekt sine midler. Klima- og miljødepartement har derfor besluttet å tildele prosjektmidler uten fratregg av merverdiavgift, under forutsetning av at direktoratet må påse at belastningen av hvert enkelt prosjekt holder seg innenfor tildelt beløp når merverdiavgift er inkludert.

Direktoratet bes bokføre alle merverdiavgifter under kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter. Øvrige kostnader belastes kap. 1400 post 21.

Fra 2016 tar departementet sikte på at tildelte prosjektmidler skal være nettobudsjettet (dvs etter fratregg av eventuelle merverdiavgifter). Grunnet denne overgangsordningen må direktoratet ved rapporteringer til departementet (fastsatt under punkt 5) følge opp tildelte midler fra 21-posten og skille mellom utgifter som er belastet på kap. 1633 post 01 og kap. 1400

post, 21. Vi ber etatene også skille disse utgiftene ved innmelding av prognoser for helårsforbruk. I tillegg gjør vi oppmerksom på at etatene må forvente ytterligere bestillinger om status på prosjektene i andre halvår av 2015.

De tildelte midlene fordeler seg på følgende formål:

- Vannforvaltning med 6,7 mill. kroner
- Praktisering av naturmangfoldloven – oppfølging av erfaringsinnhenting med hovedvekt på kompetanseoppbygging i kommunene, med 4 mill. kroner
- Den naturlige skolesekken med 3,75 mill. kroner
- Nærmiljøsatsingen friluftsliv med 1,5 mill. kroner
- Studie av effekten av sykling og ridning på verneverdier med 600 000 kroner
- Overvannsutvalget med 4 mill. kroner
- Utarbeidelse av forvaltningsplaner for verneområder med 2,043 mill. kroner. Tildelingen skjer på bakgrunn av Miljødirektoratets tilbakemelding på foreløpig tildelingsbrev om at det ikke er midler til formålet innenfor eget budsjett (kap. 1420). Vi viser i denne sammenheng også til at Miljødirektoratet gjennom to brev i desember fikk tildelt 3,3 mill. kroner i ekstramidler fra departementet, det siste på 1,6 mill. kroner i brev av 22.12.14. Endelig viser vi til informasjon om at direktoratets overførte driftsmidler fra 2014 til 2015 under kap. 1420 trolig blir større enn tidligere antatt. Vi håper disse forholdene bidrar til at direktoratet kan supplere tildelingen fra kap. 1400 med midler fra kap. 1420 til utgiftene ved forvaltningsplanene
- Kortlivede klimadrivere – forbedre grunnlaget for nasjonal handlingsplan, med 2 mill. kroner.
- Forprosjekter og oppstart av miljørarbeid med ”BASIC” -landene (Brasil, Sør Afrika, India og Kina) med 1 mill. kroner
- Norsk Klimaservicesenter ved Meteorologisk institutt med 3 mill. kroner
- Styrke kunnskapsgrunnlaget for klimatilpassning med 2 mill. kroner
- Helhetlig forvaltningsplanarbeid for havområdene med 2,5 mill. kroner

1400.62 Den naturlige skolesekken 2 500 000 kroner

1400.76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak 5 200 000 kroner

Midlene på posten skal utbetales som tilskudd til følgende formål:

- Opplæring i naturmangfoldloven med 1 mill. kroner.
- Den naturlige skolesekken med 2,25 mill. kroner.
- Arbeid mot fremmede arter med 1,5 mill. kroner.
- Det internasjonale arbeidet i regi av Norsk institutt for vannforskning (NIVA) med 0,45 mill. kroner.

4.1.3.2 Følgende beløp stilles til disposisjon under kap. 1410

1410.21 Miljøovervåking og miljødata 1 70 795 000 kroner

Av tildelingen er det lagt inn midler til følgende:

- 1,5 mill. kroner til kartleggingsprosjekt om ulike tapsårsaker for husdyr i forhold til rovviltproblematikk
- 3,5 mill. kroner til styrket overvåking av miljøgifter. Til samme formål er det lagt inn en styrking på 1 mill. kroner under Norsk Polarinstitut.
- Det er overført 6,5 mill. kroner til posten fra kap. 1400 post 21 til kap. 1410 post 21. Dette skal styrke finansieringen av miljøovervåking knyttet til marint miljø. Midlene skal disponeres i kontakt med Norsk polarinstitut.

Grunnet innføringen av nettoføring av merverdiavgift i staten er 23,3 mill. kroner av bevilgningen på posten flyttet inn under Finansdepartementets budsjett basert på regnskapstall fra 2013. Miljødirektoratets andel av dette beløpet er beregnet til 21,677 mill. kroner som tildelingen er redusert med. I foreløpig tildelingsbrev ble dette beløpet oppgitt å være 20,708 mill. kroner. I denne beregningen var det ikke tatt høyde for at Norsk Polarinstitut nesten ikke belaster posten med merverdiavgift. Beregningen for alle etater måtte derfor gjøres på nytt, jf e-post av 20.01.2015 til Miljødirektoratet.

Fra Miljødirektoratets tildeling er det flyttet 3,3 mill. kroner til kap. 1410 post 70 knyttet til nasjonale lakseoppgaver ved NINA. Videre er det flyttet 0,3 mill. kroner til kap. 1420 post 84.

Gjennom Stortingsbehandlingen ble bevilgningen økt med 25 mill. kroner til kartlegging av natur. Midlene skal primært brukes til ny kartlegging av terrestre naturtyper og landskapstyper, inkl. ferskvann. Midler kan også brukes til å forbedre løsninger i Naturbase, herunder systemer som legger til rette for mer effektiv innlegging og kvalitetssikring av data fra kartleggingen.

På den annen side ble kuttet på posten i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (jf. Prop. 1 S) gjennom Stortingsbehandlingen økt med 181 000 kroner fra 905 000 kroner til 1,086 mill. kroner. Miljødirektoratets andel av det siste kuttet er på 160 000 kroner (803 000 kroner av det første).

1410.51 Forskningsprogrammer m.m. 2 000 000 kroner

Midlene skal gå til igangværende prosjekt med forskning på kongeørn og sørsamisk reindrift.

1410.54 Artsprosjektet m. m 29 820 000 kroner

I forbindelse med stortingsbehandlingen av budsjettet ble posten redusert med 30 000 kroner som en utvidelse av reduksjonen som allerede lå inne i Prop. 1

S på 150 000 kroner knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i staten.

4.2 Delegering av budsjettmessige fullmakter

Miljødirektoratet delegeres myndighet til:

1. å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder:
 - a. å foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr,
 - b. overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter,
 - c. overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel,
 - d. overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjetterminer, og
 - e. inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.
2. I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i Bevilgningsreglementet delegeres også etaten myndighet til å overskride bevilgningene under kapittel 1420 post 23 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 postene 01, 04, 06, 08 og 09, jf Prop. 1 S 2014-2015) romertallsvedtak II.

Flere poster har oppdeling på underpostnivå. Stortinget vedtar budsjettet på postnivå. Inndelingene på underpostnivå er derfor kun tentative og omdisponeringer mellom disse utført av Miljødirektoratet trenger ikke vedtak om bevilgningsendring i Stortinget, ei heller godkjennelse fra Klima- og miljødepartementet eller Finansdepartementet.

5. RAPPORTERING

Finansdepartementet har fra 2014 fastsatt nye krav til årsrapport som skal gjelde for alle underliggende etater. Departementet har utarbeidet en egen veiledning om dette og vil i løpet av våren 2015 oversende en revidert utgave av veiledningen. Etatene bes rapportere etter veiledningen. Det vises ellers til hjemmesidene til DFØ for ytterligere informasjon.

Etatene rapporterer resultater og årsregnskap i foreløpig og endelig årsrapport, som viser status for de nevnte områdene per 31. august og 31. desember 2015. Rapportene skal foreligge minst to uker før etatsstyringsmøtene.

Vi minner om at virksomheten må ha et system slik at budsjetteringen og regnskapsføringen internt kan fordeles på de ulike virkemiddel- og resultatområdene.

Frister for rapporteringer for 2015 er:

Avviksrapportering 15. mai 2015

Foreløpig årsrapport 16. september 2015

Endelig årsregnskap 3. februar 2016

Endelig årsrapport 27. februar 2016

Årsrapporten skal publiseres på departementets og virksomhetens hjemmesider innen 1. mai.

6. MØTEPLAN

Møtedato	Møtetype	Punkter til dagsorden	Frist for saker	Merknad
april	Etatsstyringsmøte			
April	Etatslederkonferanse			
Oktober	Etatsstyringsmøte			
Oktober	Etatslederkonferanse			

7. OVERSIKT OVER ETATENES KOORDINERINGSANSVAR

Miljødirektoratet:

- Sammenstilling av etatenes innspill til Sysselmannen på Svalbard
- Miljøovervåking/miljødata/miljørapportering, herunder standardisering av miljødata, kvalitetssikring av miljødata, samarbeidsavtale med Statistisk sentralbyrå og samarbeidsavtale med EEA
- Miljøstatus
- Klimatilpasning
- Nasjonal samordning direktoratsgruppa for gjennomføringen av vanndirektivet

Riksantikvaren:

- Fotoarkiv

Norsk Polarinstitutt:

- Miljøovervåkingen (MOSJ) på Svalbard eller Jan Mayen

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I MILJØDIREKTORATET

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 2. februar 2015.

Oslo

departementsråd

1. Innledning

Instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Dokumentet beskriver etatens myndighets- og ansvarsområde, herunder roller og hovedfunksjoner, ansvar og langsiktige oppgaver på de enkelte resultat- og virkemiddelområdene. Instruksen tydeliggjør videre virksomhetsledelsens ansvar og andre formelle krav til etaten innenfor økonomistyring. Instruksen må ses i sammenheng med etatsstyringsheftet ”Prinsipper for etatssyring i miljøforvaltningen” og det årlige tildelingsbrevet.

2. Instruksens forhold til økonomiregelverk

Virksomhets- og økonomistyringen i Miljødirektoratet skal følge de krav som er nedfelt i Reglementet for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene). Instruksen er et supplement til Reglementet og Bestemmelsene. Fullmaktene som er nedfelt i Bestemmelsene delegeres til direktøren for Miljødirektoratet med de suppleringer og presiseringer som er nedfelt i denne instruksen. Direktoratet skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruks, retningslinjer og rutinebeskrivelser.

Virksomhets- og økonomistyring i direktoratet skal også følge rundskriv, direktiver og retningslinjer som fastsettes av Klima- og miljødepartementet og andre myndigheter på det aktuelle område, og som er relevante for virksomhets- og økonomistyring i direktoratet. Klima- og miljødepartementet vil i egne skriv til direktoratet presisere myndigheten som delegeres til direktoratet med hjemmel i bestemmelser fra andre myndigheter. Bestemmelsene i instruksen omfatter også krav til den miljøfaglige virksomheten i Miljødirektoratet.

3. Miljødirektoratets myndighets- og ansvarsområder

Miljødirektoratet er et ordinært forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet, og det viktigste utøvende og rådgivende fagorganet innenfor klimaarbeid, naturforvaltning, forurensning og friluftsliv.

3.1. Oppfølging av nasjonale miljømål

Miljødirektoratet skal bidra til å oppnå de miljøvernpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop. 1 S. Miljødirektoratet har et særlig ansvar for å nå miljømålene på de områdene hvor etaten har myndighet og disponerer juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. De spesifikke mål, resultatkrav, føringer og oppdrag som Miljødirektoratet skal gjennomføre det enkelte år, blir gitt i det årlige tildelingsbrevet.

3.2. Miljødirektoratets rolle og hovedfunksjoner

Myndighetsutøvelse

Miljødirektoratet skal utøve myndighet, herunder gi konsesjoner og drive tilsyn som er tillagt eller delegert til etaten etter følgende lover med forskrifter:

- Fjelloven
- Forurensningsloven
- Friluftsløven
- Genteknologiløven
- Klimakvoteløven
- Kulturminneløven
- Lakse- og innlandsfiskloven
- Lov om statlig naturoppsyn
- Markaløven
- Motorferdselloven
- Naturmangfoldloven
- Plan- og bygningsloven
- Produktkontrolløven
- Småbåtloven
- Svalbardmiljøloven
- Viltloven

Miljødirektoratet har ansvaret for å drive risikobasert tilsyn, og gjennomføre landsdekkende naturoppsyn i regi av Statens naturoppsyn. Etaten skal videre utøve myndighet etter naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjoner, administrere *Samlet plan for vassdrag* og forvalte ulike tilskuddsordninger. Miljødirektoratet skal sørge for informasjon og veiledning knyttet til regelverket de forvalter.

Faglig rådgivning

Direktoratet skal bidra med faglige råd og støtte til departementets arbeid med politikktutvikling, herunder gjennomføre analyser, utredninger og gi råd om tiltak, og til utvikling av regelverk og administrative og økonomiske virkemidler. Etaten skal bidra med samfunnsøkonomiske analyser og kost-nyttevurderinger av tiltak (både positive og negative) som påvirker miljøet. Etaten skal videre fremme forslag om bruk av virkemidler for å nå de nasjonale målene, bistå departementet med å vurdere trusselbildet, herunder vurdere ulike kilders bidrag til miljøproblemer og forslå tiltak for å bedre tilstanden i økosystemene. Som en viktig del av dette arbeidet skal etaten samarbeide med berørte sektormyndigheter.

Faglig styring og veiledning av regionalt og kommunalt nivå

Miljødirektoratet skal veilede kommuner og regionale myndigheter der det er relevant i bruk av lovverk, forskrifter og andre virkemidler der etaten har myndighet eller et ansvar for å gjennomføre nasjonale miljømål. Eksempler på regelverk der direktoratet har en spesielt viktig veilederrolle er naturmangfoldloven, forurensningsloven, plan- og bygningsloven (vurdering av klima og miljø), viltloven, lakse- og innlandsfiskloven, motorferdselloven, friluftsløven, småbåtloven og genteknologiløven. Miljødirektoratet har videre ansvaret for faglig styring og løpende dialog med Fylkesmannen på miljøområdet, samt samordning av Fylkesmannens tilsynsarbeid.

Miljøkunnskap og formidling

Miljødirektoratet skal ha oversikt over status og utvikling i tilstanden i naturen, kunnskap om økosystemene og deres funksjoner, og utslipp av ulike forurensninger, samt effekten av faktorer som påvirker miljøtilstanden, inklusive effekten av egne virkemidler og tiltak. Etaten må kontinuerlig vurdere behovet for økt eller revidert kunnskap om aktuelle problemstillinger innenfor sine ansvarsområder. Etaten skal også sørge for nødvendig rapportering til departementet, og bidra til samordnet innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av areal- og miljødata.

a) Forskning: Miljødirektoratet skal følge med på og bidra til utvikling og oppfølging av relevant forskning, og være en pådriver for forvaltningsrelevant forskning på klima- og miljøområdet. Videre skal etaten delta i strategisk oppfølging av miljøinstituttene, følge opp relevante programmer i Norges Forskningsråd og arbeidet med utvikling av strategiske instituttsatsinger (SIS) ved miljøinstituttene. Ved særlige kunnskapsmangler kan etaten selv initiere forskning hos andre. Miljødirektoratet skal også bidra inn i internasjonale prosesser, spesielt i Europa for å støtte oppunder regjeringens målsetting i Langtidsplanen for forskning og utdanning.

b) Overvåking: Etaten skal sørge for nødvendig overvåking av utviklingen i miljøtilstanden i samarbeid med andre kunnskapsmiljøer. For alle overvåkingsprogram skal muligheten for bruk av ny teknologi vurderes, herunder bruk av satellittdata. Mulighetene for sambruk av data og måleutstyr skal være en del av vurderingen.

c) Miljødata, kartlegging, databaser og fagsystemer: Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata og som koordinator for arbeidet med miljødata og fagsystemer i miljøforvaltningen. Miljødirektoratet skal videre sørge for at miljø- og kartdata er av god kvalitet og blir distribuert på en effektiv og rasjonell måte til brukerne, blant annet gjennom en nasjonal geoportal i henhold til geodataforskriften. Etaten skal sørge for en hensiktsmessig kartlegging, blant annet som grunnlag for effektiv overvåking og for å sikre beslutningsgrunnlag for miljømyndighetene og kunnskapsgrunnlag i planprosesser og energisaker.

I tilfeller der det ikke er miljøforvaltningen selv som er eier og er ansvarlig for datainnsamling bør det etableres løsninger som gjør det mulig å legge ut slike data og sikre felles innsyn med øvrige miljødata.

d) Informasjon og formidling: Etaten skal formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon til allmennheten. Hovedkanalen for informasjon om miljøets tilstand og utvikling skal være miljøstatus.no. Kontakt med skoler skal i størst mulig grad integreres i Den naturlige skolesekken.

e) Naturveiledning: Naturveiledningsordningen skal utvikles i samarbeid med nasjonalpark-, verdensarv- og villreinsentre, andre temasentre og utdanningsinstitusjoner.

Internasjonalt miljøarbeid

Miljødirektoratet skal delta i relevante internasjonale konvensjoner, prosesser og arbeid som bidrar til å stanse tapet av naturmangfold, redusere utslipp av klimagasser, utslipp av miljøgifter og redusere andre forurensende utslipp. Miljødirektoratet har en sentral rolle i

arbeidet med oppfølgingen av Norges forpliktelser under EØS-avtalen og i å bruke det nordiske samarbeidet som et virkemiddel i påvirkningsarbeidet.

3.3. Miljødirektoratets ansvarsområder og langsiktige oppgaver på de enkelte resultat- og virkemiddelområdene

Resultatområde 1 Naturmangfold

Tilstand i økosystemene

- a) Bygge opp og vedlikeholde et faggrunnlag for klassifisering av tilstand i økosystemene.
- b) Lede det faglige arbeidet med helhetlig forvaltning av ferskvann og hav- og kystvann.
- c) Bruke og videreutvikle plan- og bygningsloven med tilhørende regelverk som verktøy for å ivareta naturmangfold.
- d) Sikre miljøinteresser i saker om utbygging av vann- og vindkraft, og andre tiltak etter aktuell konsesjonslovgivning (vassdragsreguleringsloven, vannressursloven og energiloven).
- e) Sikre bærekraftig bruk av skog, herunder utvikle miljøkrav for bærekraftig forvaltning av skog og implementere tømmerforordningen.
- f) I samarbeid med jordbruks- og kulturminnemyndigheter, ta vare på verdifulle kulturlandskap.
- g) Utvikle miljøvirkemidler i landbruket og bidra til de årlige jordbruksforhandlingene.
- h) Sørge for tiltak mot fremmede organismer.
- i) Håndtere tilfeller der ikke-godkjente GMOer påvises i norsk natur, koordinere nasjonale høringer i spørsmål om godkjenning av genmodifiserte organismer, avgi slutttilrådninger om GMO til departementet og gi innspill om miljørisikovurderinger vedrørende GMO-legemidler (legemiddelforeordningen).
- j) Sørge for bærekraftig forvaltning av hjorteviltstammene og villreinbestandene, og deres leveområde.
- k) Gjennomføre generelt naturoppsyn på privat og offentlig grunn og gjennomføre oppsyn av rovvilt, villaks og villrein.
- l) Delta, gi råd og faglige vurderinger inn mot de internasjonale forhandlingene under konvensjonen om biologisk naturmangfold, konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres leveområder, konvensjonen om vern av migrerende arter av ville dyr, CITES konvensjonen om handel med truede arter og deres produkter, Ramsarkonvensjonen, verdensarvkonvensjonen, forørkningskonvensjonen og isbjørnavtalen.
- m) Være nasjonalt kontaktpunkt for Naturpanelet, og koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til Naturpanelet (IPBES).
- n) Legge frem Naturindeks for Norge hvert femte år, herunder lede faggruppe for naturindeks.
- o) Lede arbeidet i direktoratsgruppene for kartlegging og overvåking (fremmede organismer, truede arter og naturtyper, marin kystkartlegging).
- p) Synliggjøre verdien av økosystemtjenester i nasjonale og internasjonale prosesser for å utvikle konseptet og forståelsen av det.
- q) Drifte og kontinuerlig forbedre indikatoren for store, sammenhengende naturområder i Norge.
- r) Sørge for metodeutvikling for landskapstypeinndelingen og verdsetting av landskapstyper.
- s) Gjennom styrerepresentasjon og annet samarbeid, sikre at naturforvaltningens behov blir godt ivaretatt i utviklingen av Artsdatabankens produkter.

Truet natur

- t) Samarbeide med sektorene om forbedring av tilstanden for truet natur, herunder lede direktoratsgruppe.
- u) I lakse- og innlandsfiskforvaltningen: regulere fisket, drive genbankvirksomheten, forebygge og bekjempe lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* og krepsepest, følge opp arbeidet med å klassifisere laksebestander i henhold til villaksnormen, delta i samarbeidet med Finland og Russland om laksen i nord og lede Norges delegasjon til NASCO.
- v) Følge opp gjeldende rovviltpolitikk og rovviltforliket av 2004 og 2011, herunder følge saksbehandlingsfrister i rovviltsaker, bidra til en tydelig soneforvaltning, veilede rovviltnemnder og Fylkesmenn, videreutvikle samarbeid med Sverige og Finland.

Vern

- w) Utvikle og drifte et landsdekkende overvåkingsopplegg for verneområder.
- x) Følge opp og videreutvikle nasjonalparksentre, villreinsentre, våtmarkssentre, rovviltsentre, verdensarvsentre, naturinformasjonssentre, nasjonalparkkommunene og nasjonalparklandsbyene.
- y) Bidra til økt bred verdiskaping basert på natur- og kulturarven.
- z) Bidra til gjennomføring av verneplaner, herunder fremme nye områder for skogvern, videreføre igangsatte verneprosesser, forestå erstatningsoppgjør, følge opp Statskogs salg av skog ved å bruke forkjøpsretten på areal som er viktige for vern eller makeskifte og årlig rapportere om status og framdrift i skogvernet.
- æ) Følge opp anbefalinger og forpliktelser under Ramsarkonvensjonen, og sikre at det utarbeides forvaltningsplaner som også omfatter kommunikasjon, utdanning og bevisstgjøring om våtmark.
- ø) Ha overordnet ansvar for naturoppsyn og forvaltning av verneområder, herunder veilede i utarbeiding av forvaltningsplaner, skjøtselsplaner og besøksstrategier, godkjenne forvaltningsplaner for Ramsarområder og nasjonalparker, drifte forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre større verneområder, og være klagemyndighet for vedtak fattet av forvaltningsmyndigheten i verneområder.

Resultatområde 2 Kulturminner og kulturmiljø

- a) Sikre et godt samarbeid mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren i krysningpunktene kulturarv og naturmangfold, landskap og friluftsliv.
- b) I samarbeid med kulturminnemyndighetene, følge opp kulturminner i utmark gjennom naturoppsyn.
- c) Følge opp Unescos verdensarvkonvensjon nasjonalt og internasjonalt, herunder forvaltningen av verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorske fjorder.

Resultatområde 3 Friluftsliv

- a) Bidra til at allemannsretten holdes i hevd, herunder formidle kunnskap og holdninger om naturvennlig ferdsel og bidra til at viktige områder og ferdselsårer for friluftsliv sikres og tilrettelegges for alle.
- b) Forvalte ordningen med statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder, samt øvrige tilskudd til friluftslivsformål.
- c) Ivareta friluftslivets kvaliteter og egenart.
- d) Styrke fylkeskommunenes arbeid med friluftsliv, samt følge opp Fylkesmannens ansvar innenfor friluftsliv med hovedfokus på plansaker og som statens grunneierrepresentant.
- e) Bidra til utvikling og drift av skjærgårdstjenesten.

- f) Følge opp arbeidet med Den naturlige skolesekken og forum for friluftsliv i skolen, herunder drift av nettstedet Friluftsliviskolen.no.
- g) Stimulere til økt fritidsfiske i befolkningen og følge opp jegerregisteret.

Resultatområde 4 Forurensning

- a) Samordne det sektorovergripende arbeidet på forurensningsområdet, og samarbeide med sektorene om faktagrunnlag, analyser og videreutvikling av tiltak og virkemidler.
- b) Følge opp og bistå i arbeidet under regionale og globale avtaler på kjemikalie- og avfallsområdet.
- c) Følge opp arbeidet i EU på kjemikalie-, industri- og avfallsområdet.
- d) Identifisere nye stoffer som oppfyller kriteriene for prioriterte miljøgifter og bidra aktivt til vurderinger av konkrete stoffer i det europeiske kjemikalisamarbeidet.
- e) Formidling av endringer i regelverk og informasjon om helse og miljøskadelige stoffer og produkter.
- f) Følge opp miljøprøvebanken og produktregisteret faglig og administrativt og sikre effektiv bruk av dataene.
- g) Ha oppdatert faglig kunnskap om problemstillinger og virkemidler innen avfallsområdet.
- h) Følge opp og videreutvikle avfallsregelverket.
- i) Bidra til at nødvendige undersøkelser og tiltak gjennomføres i områder med forurenset sjøbunn og forurenset grunn.
- j) Følge opp forurensningsspørsmål knyttet til vannkraftutbygging.
- k) Følge opp egne oppgaver knyttet til NO_x-avgiften og miljøavtalene om reduksjon av NO_x- utslipp samt bistå Klima- og miljødepartementet i gjennomføring av avtalene.
- l) Bidra i arbeidet for å nå EUs grenseverdier, og nasjonale mål for lokal luftkvalitet.
- m) Utvikle og gjennomføre ordningen for overvåking av lokal luftkvalitet, rapportere om status for utviklingen og vurdere behov for tiltak og virkemidler.
- n) Utvikle og følge opp regelverk for ozonreduserende stoffer.
- o) Følge opp handlingsplanen mot støy.
- p) Følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av støy og luftforurensning i plansaker.
- q) Beregne og rapportere norske utslipp av langtransporterte gasser (LRTAP) til Langtransportkonvensjonen.

Resultatområde 5 Klima

- a) Overvåke, beregne og rapportere om norske utslipp av klimagasser i tråd med de krav som til enhver tid følger av Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen.
- b) Gi råd om framtidig utvikling av norsk klimapolitikk og innrettingen av virkemidler for å redusere utslippene av klimagasser. Bistå departementet med utvikling av virkemidler i by.
- c) Sørge for at kunnskapsgrunnlaget for klimapolitikken oppdateres gjennom regelmessig resultatoppfølging av målene i klimapolitikken.
- d) Ha kunnskap om og oversikt over klimaendringene og konsekvensene for Norge.
- e) Bistå departementet med å tilrettelegge regjeringens helhetlige arbeid med klimatilpassning.
- f) Koordinere det helhetlige arbeidet med klimatilpassning på tvers av sektorer, herunder å drifte klimatilpassning.no
- g) Være nasjonalt kontaktpunkt for FNs klimapanel og koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til klimapanelet.

- h) Forvalte Norges deltakelse i det felles europeiske kvotesystemet, inkludert luftfart, og bistå departementet faglig i arbeidet med oppfølging og videreutvikling av kvotesystemet. Være registeransvarlig under Kyotoprotokollen og under EUs kvotehandelssystem.
- i) Delta aktivt, gi råd og faglige vurderinger i de internasjonale klimaforhandlingene under FNs Klimakonvensjon.
- j) Bidrag til Klima- og skoginitiativets arbeid for reduserte utslipp fra avskoging og skogferringelse i utviklingsland (REDD+), med spesielt fokus på etablering av systemer for måling, rapportering og verifikasjon (MRV).
- k) Gi råd om framtidig utvikling av fornybar energi i Norge, og vurdere virkemidler for i størst mulig grad å ivareta naturhensyn og legge til rette for reduserte klimagassutslipp.
- l) Ha oversikt over regelverk og rammebetingelser for kommunenes håndtering av overvann og bidra til å samordne veiledning fra sektormyndighetene og tilrettelegge for tydelige forventninger og gode rammebetingelser for kommunenes overvannshåndtering.
- m) Forvalte rapporteringssystem for biodrivstoff.
- n) Forvalte CO₂-kompensasjonsordningen.
- o) Følge opp refusjonsordningene for HKF/PFK og F-gassforordningen.
- p) Følge opp Fylkesmannens arbeid med å veilede om klimahensyn i plan og overfor kommuner om klima- og energiplaner.

Resultatområde 6 Polarområdene

- a) Godkjenne forvaltnings-, handlings- og strategiske planer på naturforvaltnings- og forurensningsområdet på Svalbard og Jan Mayen.
- b) Støtte Sysselmannen faglig på områder der Sysselmannen har delegert forvaltningsmyndighet.
- c) Gi faglig bistand knyttet til sekretariatets behandling av søknader om støtte fra Svalbards miljøvernfond.
- d) Ha en koordinerende rolle i etatsstyringen av Sysselmannen, jf. instruks av 1. juli 2013 fra departementet om miljøforvaltningen på Svalbard.
- e) Lede Norges delegasjon til arbeidsgruppene AMAP og CAFF under Arktisk råd. Delta i arbeidsgruppen ACAP og PAME og bidra aktivt i prosjektsamarbeidet under Arktisk råd.
- f) Følge opp arbeidet under Isbjørnavtalen.
- g) Lede og bidra til gjennomføring av prosjektene i gjeldende arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet, lede den norsk-russiske arbeidsgruppen for reduksjon av forurensning, og delta med faglig støtte i arbeidet for reduserte utslipp fra Petsjenganikel.
- h) Delta i miljøvernssamarbeidet under Barentsrådet.
- i) Bidra i arbeidet med å utvikle BarentsWatch.

Virkemiddelområde Internasjonalt samarbeid

- a) Delta i relevante internasjonale prosesser og arbeide for å påvirke regionale og globale avtaler som bidrar til å redusere miljøproblemene, herunder FNs miljøprogram (UNEP).
- b) Sørge for at norske interesser på miljøområdet blir ivaretatt ved regelverksutvikling i EU/EØS i ekspertgrupper og komiteer under Europakommisjonen og gjennom nordisk samarbeid i tråd med mandat, EØS-notat og departementets strategi for påvirkningsarbeidet overfor EU.
- c) Bidra til effektiv nasjonal gjennomføring av EØS-relevant miljøregelverk.

- d) Ivareta rollen som program- og prosjektpartner under EØS-midlene og synliggjøre aktiviteter og resultater på miljøområdet.
- e) Delta i relevant samarbeid under Nordisk Ministerråd.
- f) Delta og gi råd og faglige vurderinger i det internasjonale havmiljøarbeidet (OSPAR, CBD, London-konvensjonen og ulike prosesser under FN/UNEP).
- g) Utvikle, sette i gang og følge opp prosjektsamarbeid innenfor områdene miljøgifter, naturmangfold og klima med de prioriterte samarbeidsland; Kina, Brasil, India, Sør-Afrika og Myanmar.
- h) Ivareta direktoratets utøvende ansvar for miljøpilaren i programmet Olje for utvikling.
- i) Stille miljøfaglig kompetanse til rådighet for Norad/Utenriksdepartementet i tråd med Fagsenteravtalen med Norad.
- j) Ivareta norsk myndighetsmedlemskap i utvalgte internasjonale organisasjoner, herunder Verdens naturvernunion (IUCN) og den internasjonale våtmarksorganisasjonen.

Virkemiddelområde Kunnskap

- a) Sikre gode innsyns- og brukerløsninger og karttjenester i databaser som direktoratet har ansvar for.
- b) Miljødirektoratet er hovedredaktør av miljøstatus.no og skal sørge for at status for nasjonale miljømål og indikatorer jevnlig oppdateres og er tilgjengelige på miljøstatus.no. Alle indikatorer som presenteres på Miljøstatus skal oppdateres når nye data foreligger og senest innen 1. juni for rapportering til departementet.
- c) Fremme utvikling av miljøteknologi på etatens ansvarsområder.
- d) Fungere som sekretariat for Miljøklagenemnda og bistå departementet i oppfølging av miljøinformasjonsloven, herunder foreslå kandidater til klagenemnda.
- e) Utveksle media- og kommunikasjonsplaner med departementet og varsle om store mediasaker.
- f) I samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Naturfagsenteret følge opp og videreutvikle Den naturlige skolesekken, videre koordinere direktoratenes øvrige informasjonsvirksomhet rettet mot skolesektoren som en del av Den naturlige skolesekken.

Virkemiddelområde Regelverk

Plan- og bygningsloven

- a) Ivareta rollen som sektormyndighet for miljø på direktoratsnivå etter plan- og bygningsloven.
- b) Gi veiledning til regionalt nivå og kommuner om klima- og miljøhensyn i planleggingen og følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av klima- og miljøverdier i plansaker.
- c) Gi faglige råd til departementet i utviklingsarbeid for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn etter plan- og bygningsloven, innsigelsessaker og innvendingssaker til kommunale og regionale planer, samt levere innspill til regionale planer for vannforvaltning, vind- og vannkraft.

Naturmangfoldloven

- d) Sørge for opplæring i naturmangfoldloven, særlig i kommunene, i miljøforvaltningen og andre sektorer ved behov.
- e) Drifte Miljøvedtaksregisteret.

Administrasjon

- f) Delta i samordningsaktiviteter innen Norge Digitalt, og delta i arbeidsgrupper og samordningsaktiviteter innen KOSTRA.
- g) Drifte nettsiden miljokommune.no.
- h) Legge til grunn gjeldende lov- og avtaleverk på arbeidsrettsfeltet som gjelder for statsforvaltningen og følge opp sentrale retningslinjer og tiltak forankret i statens overordnede personalpolitikk.
- i) I tråd med samvirkeprinsippet skal det være særlig oppmerksomhet rettet mot områder hvor virksomheten kan bidra overfor andre sektorer i beredskaps- og samfunnssikkerhetsspørsmål.
- j) Delta som medlem i den nasjonale atomberedskapens faglige råd og det tilhørende kriseinformasjonsutvalget.
- k) Etaten er gitt autorisasjon til å håndtere informasjon gradert t.o.m. hemmelig etter sikkerhetsloven. Etaten er ansvarlig for at dette skjer etter de krav som sikkerhetsloven og tilhørende forskrifter setter.
- l) Delta i, eller gjennomføre minst 2 beredskapsøvelser i året knyttet til gjeldende risiko- og sårbarhetsbilde. Etaten skal rapportere til departementet om deltagelse i og funn på øvelser.
- m) Etaten skal årlig eller ved behov revidere etatens ROS-analyser på beredskapsområdet. ROS-analyser, erfaring fra hendelser og øvelser skal være grunnlag for løpende revidering av beredskapsplanverket.
- n) Planlegge for videreføring av etatens virksomhet ved bortfall av etatens egne lokaler.
- o) Systemer og rutiner skal tilpasses risiko og vesentlighet ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne prosesser, prosjekt og tiltak, og legges til grunn ved gjennomføring, internkontroll og oppfølging.
- p) Legge til rette for eventuelle inspeksjoner fra KLD av forebyggende sikkerhetstjeneste.
- q) Oppdatere Grunnlagsdokument for sikkerhet.

Fylkesmannen og fylkeskommunen

- r) Ivareta instruksjonsmyndighet og faglig styring av fylkesmannsembetene. Bidra til god dialog med Fylkesmannen og gi nødvendig veiledning, både i faglig utviklingsarbeid og i krevende enkeltsaker.
- s) Samordne Fylkesmennene tilsynsarbeid.
- t) Veilede Fylkesmennene og kommunene for å sikre enhetlig og effektiv oppgavegjennomføring på miljøområdet.
- u) Bistå Klima- og miljødepartementet i oppfølging av, og samarbeid med fylkeskommunen.
- v) Behandle klagesaker på Fylkesmannens vedtak.
- w) Bistå Fylkesmannen og fylkeskommunene i arbeidet med relevante regionale areal- og miljøplaner.

4. Krav til saksbehandling

Avgjørelser i saker som gjelder økonomi- og virksomhetsstyringen skal som hovedregel være skriftlig dokumentert. Forslag til beslutning skal inneholde en saksframstilling der de faktiske forholdene ved saken er vurdert i forhold til lover, forskrifter eller andre regler som gjelder på området, slik at framstillingen er tilstrekkelig for at den som skal ta avgjørelsen, kan foreta en selvstendig etterkontroll.

5. Styringsdialog og rapportering, jf. Reglementet § 9 og 12 og Bestemmelsene kap. 1.3 og 1.5.1

Styringsdialogen mellom departementet og Miljødirektoratet skal foregå i samsvar med Etatsstyringsheftet ”Prinsipper for etatssyring i miljøforvaltningen”. Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

6. Virksomhetsledelse, jf. Reglementet § 4, 9, 12, 14, 16, 17 og 18

Direktøren er virksomhetsleder for Miljødirektoratet og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til direktoratets virksomhet. Direktøren har ansvar for at direktoratets økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet og denne instruksen.

Direktøren må påse at:

- a) det blir etablert rutiner for å følge opp de føringer og oppfylle de krav som er gitt i tildelingsbrevet, og rapporterer om resultatene i perioderapport og årsrapport.
- b) det er opprettet en sentral økonomistyringsenhet med ansvar for å samordne økonomisaker internt i direktoratet og stå for kommunikasjonen med departementet og Riksrevisjonen i økonomisaker.
- c) det er foretatt risikoanalyser av alle vesentlige sider ved virksomheten, og at analysene i nødvendig grad følges opp med risikoreducerende tiltak og legges til grunn ved gjennomføring, oppfølging og intern kontroll.
- d) direktoratet har et effektivt og hensiktsmessig økonomi- og lønnsystem som har innebygd tilfredsstillende økonomikontroll.
- e) det med utgangspunkt i omtalen av de strategiske utfordringer og mål i tildelingsbrevene og direktoratets rolle, utarbeides langsiktige planer for den interne organisasjons- og kompetanseutvikling, kommunikasjonsbehovet med omverden og ressursbehov.
- f) det hvert år utarbeides en års-/virksomhetsplan for det gjeldende året for å sikre gjennomføringen av de resultatkrav, føringer og oppdrag som er gitt i det årlige tildelingsbrevet, og at det er foretatt risikoanalyser av alle vesentlige sider ved virksomheten i Miljødirektoratet, og at analysene i nødvendig grad følges opp med risikoreducerende tiltak.
- g) det utarbeides et internbudsjett med utgangspunkt i de tildelte midler og års-/virksomhetsplan og at det føres et internregnskap for oppfølging av forbruket av tildelte midler.
- h) det med utgangspunkt i års-/virksomhetsplanen og internbudsjettet utarbeides internt budsjett disponeringsskriv med fullmakter til å disponere budsjettmidler.
- i) Direktoratet har et miljøledelsessystem. Det oppfordres til å bruke rapporteringssystemet MiljøRapp. Miljøpolitikken for statlige innkjøp av prioriterte produktgrupper er en obligatorisk del av miljøledelsessystemet i virksomheten. Se for øvrig punkt 8.3.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

7. Fullmakter

7.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Miljødirektoratet i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i tjenestemannsloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes Klima- og miljødepartementet.

7.2. Fullmakt til å pådra staten forpliktelser om utbetaling i fremtidige budsjettår.

Miljødirektoratet kan ha utestående bestillinger og tilsagn om tilskudd ved utgangen av et år dersom særskilt bestillings- eller tilsagnsfullmakt for vedkommende budsjettpost er tildelt fra Klima- og miljødepartementet. Utestående bestillinger og tilsagn skal ikke overstige fullmakten med tillegg av eventuelle beløp som er overført til neste budsjettår under den aktuelle budsjettposten.

Utbetalinger som forutsettes foretatt i framtidige budsjettår, må dekkes innenfor den til en hver tid gjeldende tildeling på den aktuelle posten. Tilsagn om tilskudd skal normalt ikke gis for lengre tid enn tre år, dvs. bevilgningsåret pluss to år til. Den sentrale økonomienheten skal ha en samlet oversikt som til en hver tid viser alle utestående bestillinger og tilsagn.

Bestillings- og tilsagnsfullmakter gjelder kun for ett år. Utestående bestillinger og tilsagn som forventes utbetalt i senere budsjettår, må dekkes innenfor nye fullmakter for det aktuelle året. Forslag om slike fullmakter fremmes i den ordinære budsjettprosessen.

8. Andre bestemmelser

8.1. Budsjettdisponeringsmyndighet, jf. Bestemmelsene kap. 2.5.2.1, 5.2.3 og 5.3

I alminnelighet skal delegering ikke gå til andre enn ledere av formelle organisatoriske enheter i Miljødirektoratet. Direktøren kan likevel delegerer eller gi samtykke til å videredelegere budsjettdisponeringsmyndighet til ledere av prosjekter og lignende som blir tildelt betydelige midler. Delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal være skriftlig. Den som mottar delegert budsjettdisponeringsmyndighet, må avgi signaturprøve som oppbevares i den sentrale økonomienheten.

8.2. Virksomhetens årsregnskap, jf. Bestemmelsene kap. 3.4

Virksomheten skal utarbeide og avlegge et årsregnskap med noter i tråd med Bestemmelsene, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement.

8.3. Betalingsformidling, jf. Bestemmelsene kap. 3.8

Klima- og miljødepartementet eller den departementet bestemmer, velger kontofører i henhold til Finansdepartementets rammeavtale og avtaleverk og sørger for å opprette arbeidskonti hos kontofører

8.4. Anskaffelser, jf. Bestemmelsene kap. 5.3

Ved alle anskaffelser som protokollføres skal det så vidt mulig inngås skriftlig kontrakt med leverandøren. Bestillinger av varer og tjenester for lavere beløp enn det som medfører krav til

protokollføring, skal så vidt mulig bekreftes skriftlig. Dersom Miljødirektoratet får tildelt bestillingsfullmakter skal disse behandles som omtalt i punkt 7.2. Direktoratet skal vurdere miljøkonsekvensene og livsløpskostnader i tråd med lov om offentlige anskaffelser.

8.5. Forvaltning av tilskuddsordninger kap. 6

Forvaltning av tilskuddsordninger skal følge regler som er fastsatt for den enkelte ordning og for øvrig kap. 6 i Bestemmelsene.

8.6. Forvaltning av verdipapirer, jf. Bestemmelsene 5.4.7

Saker vedrørende erverv eller salg av verdipapirer fremmes av Klima- og miljødepartementet gjennom budsjettprosessene. Etter Stortingets beslutning om erverv eller salg bestemmer Klima- og miljødepartementet videre behandling av saken. Dersom ikke annet bestemmes i den enkelte sak, skal verdipapirer oppbevares i Verdipapirsentralen.

8.7 . Forvaltning av fond, jf. Bestemmelsene kap. 3.6

Miljødirektoratet er delegert ansvaret for forvaltning av Statens fiskefond og Viltfondet. Fondene skal forvaltes i samsvar med retningslinjer gitt av Klima- og miljødepartementet og kap. 3.6 i Bestemmelsene.

Instruks om avhending av statlig eiendom m.v

Forslag om salg av statlig fast eiendom fremmes for Klima- og miljødepartementet og behandles i samsvar med instruks om avhending av statlig eiendom fastsatt ved Kgl. res. av 19. desember 1997 (FAD).

Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt for avhending av materiell som tilhører staten.

For utrangering, kassasjon og avhending av materiell og utstyr som tilhører staten, følges reglene fastsatt i Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt avhending av materiell som tilhører staten, Endret ved kgl. res. av 18. desember 1987.